

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА
ІМ. В. Я. ЮР'ЄВА**

**КАТАЛОГ
СОРТІВ І ГІБРИДІВ
ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР СЕЛЕКЦІЇ
ІНСТИТУТУ РОСЛИННИЦТВА
ІМ. В. Я. ЮР'ЄВА НААН**

Харків - 2026

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ім. В. Я. Юр'єва

КАТАЛОГ
СОРТІВ І ГІБРИДІВ
ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ
РОСЛИННИЦТВА ім. В. Я. Юр'єва НААН

Харків - 2026

© Наукове видання – сьоме, доповнене

Каталог сортів і гібридів польових культур

Автори:

Коломацька В. П., Кириченко В. В., Огурцов Ю. Є., Васько Н. І.,
Єгорова Н. Ю., Андрієнко В. В., Леонов О. Ю., Єгоров Д. К., Макляк К. М.,
Музафаров Н. М., Рябчун В. К., Чернобай С. В., Щипак Г. В., Голік О. В.,
Солонечний П. М., Василенко А. О., Горбачова С. М., Сивенко В. І.,
Чернишенко П. В., Глухова Н. А., Гребенюк І. В.

Друкується за рішенням вченої ради Інституту
рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН
(№ 7 від 18.06.2026 року)

ЗМІСТ

Передмова	6
Пшениця озима.....	7
Пшениця м'яка озима	8
Пшениця тверда озима.....	26
Жито посівне озиме.....	27
Тритикале озиме	32
Пшениця тверда яра	38
Тритикале яре	48
Ячмінь звичайний ярий	54
Горох посівний зерновий.....	59
Просо посівне.....	64
Кукурудза звичайна.....	73
Соняшник однорічний.....	80
Соя культурна.....	98

Шановні колеги і партнери!

Інститут рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААН є науково-методичним центром України аграрного профілю, який традиційно проводить дослідження з дванадцяти польових культур, забезпечуючи повний цикл від обґрунтування теоретичних основ селекції, та створення вихідного матеріалу до розробки та впровадження високоефективних систем насінництва та технологій вирощування нових сортів і гібридів. У Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2026 рік внесені 113 сортів і гібридів та 52 батьківських компонентів польових культур селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН як суб'єкт насінництва виробляє та пропонує споживачам високоякісне насіння вищих категорій сортів озимих і ярих зернових, зернобобових культур, батьківських компонентів гібридів жита озимого, кукурудзи і соняшнику з оформленням ліцензійних договорів на їх використання у відповідності до діючого законодавства.

Каталог містить інформацію про основні біологічні та цінні господарські особливості сортів і гібридів 12 польових культур селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. Звертаємо Вашу увагу, що різниця між сортами в динаміці росту, формування врожаю, реакції на окремі елементи технології вирощування є істотною. Тому при виборі сорту слід враховувати, який з елементів комплексу продуктивності сорту (гібриду) в конкретних умовах господарства є вирішальним для досягнення максимального потенціалу врожайності. Рекомендуємо особливо звертати увагу на такі властивості сорту, як зимостійкість, посухостійкість, стійкість до основних хвороб, до вилягання та технологічність збирання сорту. З метою кращого використання природної родючості ґрунтів, попередників, добрив, біологічних особливостей сортів для господарств рекомендовано вирощувати не менше двох-трьох сортів.

Повна реалізація генетичного потенціалу сортів можлива лише при використанні для сівби високоякісного насіння. Сівба насінням низьких генерацій призводить до неоднорідності посіву з несинхронним формуванням продуктивного стеблостою, нерівномірним дозріванням, що викликає зниження врожайності та ефективності вирощування сорту (гібриду).

Використання високоякісного насіння від оригінатора сорту (гібриду) забезпечує одну із основних складових високих і стабільних урожаїв.

Запрошуємо Вас до співпраці!
Сподіваємося на плідну співпрацю!

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

З повагою,
директор інституту,
доктор с.-г. наук

Валерія КОЛОМАЦЬКА

Пшениця озима *Triticum L.*

В Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН селекція пшениці озимої ведеться за трьома напрямками.

Створення сортів «напівінтенсивного» типу для низького і середнього агрофону, придатних для посіву після попередників, які пізно збираються (соняшник, кукурудза на зерно), з високим рівнем морозо- і зимостійкості (7–8 балів), високою посухостійкістю на всіх етапах онтогенезу, адаптивністю до пізніх строків сівби, високою здатністю до кушення в пізньоосінній та ранньовесняний періоди, формуванням крупного колосся, середньорослих (100–120 см), стійких до хвороб, з високою якістю зерна.

Створення сортів універсального типу, які придатні для вирощування по різних попередниках за звичайною та інтенсивною технологією, морозо- і зимостійких (7–7,5 бал), стійких до вилягання і хвороб, посухостійких, пластичних до строків сівби, середньорослих (90–110 см), з високою кущистістю (700 і більше продуктивних пагонів на 1 м²) та доброю якістю зерна. Ці сорти мають генетично обумовлений високий нижній поріг урожайності, що забезпечує ефективне використання природної родючості ґрунтів, не потребують великої кількості мінеральних добрив і, за звичайних умов, заходів боротьби з поширеними хворобами (внаслідок підвищеної стійкості) для формування високих і стабільних за роками урожаїв.

Створення сортів інтенсивного типу для високого рівня агрофону, кращий попередник чорний пар з внесенням оптимальних доз мінеральних добрив, короткостеблових (80–90 см), стійких до вилягання, хвороб, зимостійких, посухостійких, з доброю якістю зерна.

Сорти пшениці озимої створені в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН мають потенціал продуктивності понад 10,0 т/га, комплексну стійкість до біотичних та абіотичних чинників середовища, високу морозостійкість, що дозволяє отримувати стабільно високі врожаї зерна високої якості. Більшість сортів пшениці озимої нашої селекції за показниками якості відносяться до сильних та цінних пшениць. Започатковано новий селекційний напрям по створенню сортів пшениці спеціального призначення, які мають специфічні якісні показники зерна та борошна.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ДОСКОНАЛА

Універсального типу використання, для гірших попередників і пізніх строків сівби, винятково морозостійкий.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2008 році для вирощування в Лісостеповій зоні.

Різновид лютесценс (*lutescens*). Сорт середньостиглий, середньорослий. Винятково зимостійкий сорт (9 балів). Толерантний до борошнистої роси, бурої іржі, сажкових хвороб та септоріозу.

Якість зерна відповідає вимогам до сильних пшениць. Маса 1000 зерен в середньому 46,0 г.

Потенційна урожайність 10,0 т/га. Середня урожайність у 2020 р. у конкурсному випробуванні ІР НААН – 7,68 т/га, у дослідях лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 6,60 т/га. В 2021 р. на демонстраційному полігоні Устимівської дослідної станції рослинництва ІР НААН – 5,93 т/га. Середня урожайність у 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН – 8,77 т/га, у дослідях лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 6,60 т/га.

Невибагливий до умов вирощування, рекомендовано для вирощування після непарових попередників. Сорт толерантний до пізніх строків сівби.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

РОЗКІШНА

*Універсального типу використання, високоврожайний,
невимогливий до умов вирощування.*

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2009 році для вирощування в Лісостеповій зоні.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Сорт середньостиглий, середньорослий, стійкий до вилягання.

Зимостійкість підвищена (7 балів).

В польових умовах толерантний до основних шкодочинних хвороб. Якість зерна відмінна. Маса 1000 зерен в середньому 41,0 г.

Потенційна врожайність 12,0 т/га. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. – 7,25 т/га, у дослідях лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 6,99 т/га, на полігонах ІСГПС НААН – 9,88 т/га, на ННПЦ МНАУ – 7,74 т/га, ДП «ДГ «Аграрне» – 5,68 т/га, ТОВ «Алькон – Сервіс» (Дніпропетровської області) отримано по 7,5 т/га.

Універсального типу використання, невимогливий до умов вирощування. Придатний для вирощування по різних попередниках, за звичайною та інтенсивною технологією.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ЗАПАШНА

***Інтенсивного типу, високоврожайний, стійкий до вилягання,
толерантний до основних шкочочинних хвороб.***

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2014 р. для вирощування в Степовій і Лісостеповій зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Сорт середньостиглий, відноситься до короткостеблового типу.

Морозостійкість підвищена (7,5 балів).

В польових умовах толерантний до основних шкочочинних хвороб. Якість зерна відповідає вимогам до сильних пшениць. Маса 1000 зерен в середньому 42,3 г.

Потенційна врожайність 11,0 т/га. У 2022 р. на полігонах ІСГС НААН – 8,76 т/га, ДУ Інститут зернових культур НААН – 7,71 т/га, Білоцерківський НАУ – 6,4 т/га, Устимівська дослідна станція рослинництва ІР НААН – 6,6 т/га. В конкурсному сортовипробуванні ІР НААН 2022 р. врожайність складала 8,14 т/га, у дослідях лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 7,01 т/га.

Сорт інтенсивного типу використання, максимальний врожай формує при застосуванні інтенсивної технології та оптимальних доз мінеральних добрив.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ПРИВІТНА

Напівінтенсивного типу використання, високоврожайний з високим виходом насіння.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2016 р. для вирощування в Степовій зоні України.

Різновид лютесценс (*lutescens*).

Сорт середньостиглий, середньорослого типу.

Морозостійкість підвищена (7,5 балів).

В польових умовах стійкий до борошнистої роси, стеблової іржі, фузаріозу колосу, бурої іржі.

Якість зерна відповідає вимогам до цінних пшениць. Маса 1000 зерен в середньому 44,8 г.

Потенційна врожайність 10,0 т/га. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. – 7,42 т/га, у лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 6,43 т/га, на полігонах: ІСГПС НААН – 7,69 т/га, ННПЦ МНАУ – 7,48 т/га.

Сорт невимогливий до умов вирощування. Придатний для вирощування по різних попередниках за звичайною та інтенсивною технологією. Характеризується високим виходом насіння (80–90 %).

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ЗДОБНА

Інтенсивного типу використання, високоврожайний з високим виходом насіння.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2016 р. для вирощування в Степовій і Лісостеповій зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospermum*).

Сорт середньостиглий, короткостеблового типу (90 см), стійкий до вилягання.

Морозостійкість підвищена (7,5 балів).

В польових умовах толерантний до основних шкочинних хвороб. Якість відповідає вимогам до цінних пшениць. Маса 1000 насінин в середньому 44,7 г.

Потенційна урожайність 11 т/га. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. урожайність склала 8,38 т/га, у лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 7,44 т/га. В конкурсному сортовипробуванні ІР НААН 2022 р. урожайність сорту дорівнювала 8,40 т/га, у дослідях лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 7,44 т/га. На полігонах: у 2023 р. ІСГПС НААН – 9,55 т/га, ІСГС НААН – 8,34 т/га, ДУ Інститут зернових культур НААН – 7,45 т/га.

Сорт інтенсивного типу використання. Для формування високих урожаїв зерна необхідно проводити захист рослин від шкідників і хвороб. Характеризується високим виходом насіння (80–90 %).

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ПРИНАДА

Стійкий до вилягання, посухи, основних шкочочинних хвороб, стабільно врожайний по соняшнику та стерньових.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2018 р. для вирощування в Степовій зоні.

Різновид лютесценс (*lutescens*).

Середньорослий сорт (90–100 см), стійкий до вилягання (9 балів).

Стійкий до основних шкочочинних хвороб. Морозостійкість підвищена (7 балів). Якість зерна відповідає вимогам до сильних пшениць.

Високий генетичний потенціал урожайності. В 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН – 8,31 т/га, у дослідках лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 6,98 т/га, на демонстраційному полігоні Інституту с.-г. Західного Полісся НААН – 6,24 т/га, Білоцерківської СДС – 7,20 т/га, Інституту сільського господарства степу НААН – 8,80 т/га.

Рекомендований для вирощування після непарових попередників. Формує стабільні, високі врожаї за попередниками соняшник, стерньові. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ВИГАДКА

***Універсального типу використання, короткостебловий,
стійкий до вилягання та посухи.***

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2019 р. для вирощування в Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Сорт середньостиглий, середньорослий, стійкий до вилягання. Морозостійкість підвищена (7 балів).

В польових умовах толерантний до основних шкодочинних хвороб.

Якість зерна відповідає вимогам до цінних пшениць.

Високий генетичний потенціал урожайності. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. урожайність склала 7,70 т/га, у лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН – 7,12 т/га, на полігонах: ІСГЗП НААН – 7,79 т/га, ІСГПС НААН – 7,46 т/га, СТОВ АФ «Новий шлях» (Харківська обл., Борівський р-н) – 6,19 т/га.

Сорт універсального типу використання. Придатний для вирощування після різних попередників за звичайною та інтенсивною технологією. При вирощуванні необхідно проводити захист рослин від хвороб і шкідників. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ГАЙОК

Інтенсивного типу використання з еректоїдним положенням прапорцевого листка.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2020 р. для вирощування в Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Сорт середньостиглий, висота рослин 90 см, стійкий до вилягання.

Морозостійкість вище середньої (6,5 балів).

В польових умовах високостійкий до основних шкодочинних хвороб.

Якість зерна відповідає вимогам до сильних пшениць.

Високий генетичний потенціал урожайності. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. урожайність склала 8,38 т/га, у дослідях УІЕСР отримано: на Миколаївському ОДЦЕСР – 7,86 т/га, Вінницькій філії УІЕСР – 8,05 т/га, Сумській філії УІЕСР – 8,03 т/га, Тернопільській філії УІЕСР – 9,61 т/га.

Сорт інтенсивного типу використання. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МЕТЕЛИЦЯ ХАРКІВСЬКА

Універсального типу використання, стійкий до основних шкочочинних хвороб.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2020 р. для вирощування в Лісостеповій зоні.

Різновид еритроспермум (*erythrospermum*).

Сорт середньостиглий, середньорослий, стійкий до вилягання.

Морозостійкість підвищена (7,5 балів).

В польових умовах високостійкий до основних шкочочинних хвороб.

Якість зерна відповідає вимогам до цінних пшениць.

Високий генетичний потенціал урожайності. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. вона складала 7,27 т/га. У дослідах УІЕСР отримано урожайність на Миколаївському ОДЦЕСР – 9,11 т/га, Дніпропетровській філії УІЕСР – 7,33 т/га, Волинській філії УІЕСР – 8,87 т/га, Івано-Франківській філії УІЕСР – 8,19 т/га, на полігоні СТОВ АФ «Новий Шлях» (Харківська обл., Борівський р-н) – 5,56 т/га.

Сорт універсального типу використання. При вирощуванні необхідно проводити захист рослин від хвороб і шкідників. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ПРОНЯ

Інтенсивного типу використання, стійкий до основних шкочочинних хвороб.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2020 р. для вирощування в Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид лютесценс (*lutescens*).

Сорт середньостиглий, стійкий до вилягання.

Зимостійкість підвищена (7 балів), посухостійкість 8 балів.

В польових умовах високостійкий до основних шкочочинних хвороб. Якість зерна відповідає вимогам цінних пшениць.

Високий генетичний потенціал урожайності. У конкурсному випробуванні ІР НААН 2020 р. вона складала 8,98 т/га, у дослідях УІЕСР отримано: на Дніпропетровському ОДЦЕСР – 8,63 т/га, Вінницькому ОДЦЕСР – 9,67 т/га, Черкаському ОДЦЕСР – 8,63 т/га, Чернігівському ОДЦЕСР – 7,82 т/га.

Сорт універсального типу використання. Рекомендований для вирощування після непарових попередників. При вирощуванні необхідно застосовувати систему захисту рослин від хвороб і шкідників. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МАЗУРОК

***М'якозерний сорт кондитерського напрямку
використання.***

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2021 р. по Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий (тривалість вегетаційного періоду 260 діб). Висота рослин - 98 см. Зимостійкість вище середньої (6 балів). Посухостійкість висока. У польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб.

Потенційна врожайність 12,0 т/га. За результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи УІЕСР на ПСП врожайність сорту в 2021 р. перевищила усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах Степу на 2,32 т/га, Лісостепу – 2,01 т/га, Полісся – 1,58 т/га. В конкурсному сортовипробуванні ІР НААН 2022 р. урожайність сорту дорівнювала 8,64 т/га. У 2023 р. на полігонах урожайність склала: ІСГПС НААН – 8,25 т/га, ІСГС НААН – 8,37 т/га, ДУ Інститут зернових культур НААН – 7,81 т/га, Полтавська ДС – 8,61 т/га.

Сорт універсального типу вирощування, придатний для вирощування по чорному пару та по непарових попередниках на високому агрофоні. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МАВКА ІР

Ранньостиглий, короткостебловий сорт інтенсивного типу вирощування. Високостійкий до ушкодження мухою шведською, клопом черепашкою.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2021 р. по Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Ранньостиглий (тривалість вегетаційного періоду 257 діб), короткостебловий (висота рослин – 86 см). Зимостійкість підвищена (7 балів). Посухостійкість висока. У польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб. Високостійкий до ушкодження мухою шведською, клопом черепашкою.

Якісні показники зерна відповідають вимогам цінних пшениць.

Потенційна врожайність 12,0 т/га. Маса 1000 зерен в середньому 41,3 г. За результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи на придатність сорту до поширення УІЕСР врожайність сорту в 2022 р. перевищила усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах Степу на 2,45 т/га, Лісостепу – 1,48 т/га, Полісся – 1,4 т/га. В 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН – 7,59 т/га. В 2023 р. на полігонах урожайність склала: ІСГПС НААН – 8,25 т/га, ІСГС НААН – 7,55 т/га, ДУ Інститут зернових культур НААН – 7,42 т/га, Полтавська ДС – 7,8 т/га.

Сорт інтенсивного типу вирощування, кращий попередник чорний пар з внесенням оптимальних доз мінеральних добрив. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по парі і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МАЛЬОВАНКА

Сорт зернового напрямку використання з високими технологічними і хлібопекарськими властивостями.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2022 р. по Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий (тривалість вегетаційного періоду 269 діб), короткостебловий (висота рослин – 87,3 см). Зимостійкість вище середньої (6 балів). Посухостійкість висока. У польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб.

Якісні показники зерна відповідають вимогам сильних пшениць.

Потенційна врожайність 12,0 т/га. Маса 1000 зерен в середньому 44,9 г. За результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи на придатність сорту до поширення УІЕСР врожайність сорту в 2022 р. перевищила усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах Степу на 2,67 т/га, Лісостепу – 1,25 т/га, Полісся – 0,49 т/га. В 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН – 7,59 т/га. У 2024 р. на полігонах урожайність склала: ІСГС НААН – 9,02 т/га, ДУ Інститут зернових культур НААН – 7,09 т/га, Полтавська ДС – 6,4 т/га.

Сорт інтенсивного типу вирощування, кращий попередник чорний пар з внесенням оптимальних доз мінеральних добрив. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МЕЛАШКА

Сорт має високу зимостійкість у поєднанні із високою стійкістю до сажкових хвороб.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2022 р. по Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий (тривалість вегетаційного періоду 270 діб), середньорослий (висота рослин – 96,7 см). Зимостійкість висока (7,5 балів). Посухостійкість висока. У польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб. Високостійкий до сажкових хвороб.

Якісні показники зерна відповідають вимогам цінних пшениць.

Потенційна врожайність 12,0 т/га. Маса 1000 зерен в середньому 43,5 г. За результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи на придатність сорту до поширення УІЕСР врожайність сорту в 2022 р. перевищила усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах Степу на 3,05 т/га, Лісостепу – 1,87 т/га, Полісся – 1,22 т/га. У 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН – 7,66 т/га. У 2024 р. на полігонах урожайність склала: ІСГС НААН – 8,44 т/га, ДУ Інститут зернових культур НААН – 7,21 т/га, ННПЦ Миколаївського НАУ – 4,91 т/га.

Сорт універсального типу вирощування. Придатний для вирощування по різних попередниках, за звичайною та інтенсивною технологією, максимальний врожай формує при застосуванні інтенсивної технології та оптимальних доз мінеральних добрив. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по парі і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МАЛУША

Сорт має високі посухостійкість, стійкість до вилягання та обсіпання, високу стійкість до хвороб листя.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2023 р. по Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий (тривалість вегетаційного періоду 269 діб), висота рослин нижче середньої (88 см). Зимостійкість висока (7–8 балів), морозостійкість та посухостійкість високі. У польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб. Має пшенично-житню транслокацію за хромосоною 1В.

Якісні показники зерна відповідають вимогам цінних пшениць. Характеризується вмістом білка в зерні 12,7 %, клейковини 25 %, силою борошна на рівні 250 о.а. Маса 1000 зерен в середньому 43 г.

Потенційна врожайність 12,0 т/га. За результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи на придатність сорту до поширення УІЕСР врожайність сорту в 2022–2023 рр. перевищила усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах: Степу на 2,04 т/га, Лісостепу – 1,66 т/га, Полісся – 1,94 т/га. В 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН урожайність склала 8,86 т/га.

Сорт універсального типу вирощування. Придатний для вирощування по різних попередниках, за звичайною та інтенсивною технологією, максимальний врожай формує при застосуванні інтенсивної технології та оптимальних доз мінеральних добрив. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ЄДНАННЯ

Сорт пшениці озимої для органічного землеробства.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до вирощування в Україні на 2025 р. для вирощування в Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (erythrospermum).

Сорт середньостиглий, висота 103 см. Універсального типу вирощування, з підвищеним рівнем морозостійкості (критична температура вимерзання мінус 17,0 °С, загальна оцінка перезимівлі 7,0 балів). Стійкість до збудників борошнистої роси – 8,0 балів, септоріозу – 5,8 балів, піронофорозу – 6,7 бали, стійкість проти твердої сажки за штучного зараження – 9,0 балів.

Високопродуктивний. Згідно результатам Українського інституту експертизи сортів рослин середня врожайність сорту у Степовій зоні – 6,33 т/га, в Лісостеповій – 8,29 т/га, Поліссі – 732 т/га. Найвища врожайність одержана на Черкаській філії УІЕСР – 12,0 т/га.

За якістю зерна – сильна пшениця. Вміст білка в зерні – 14,05 %, вміст клейковини в борошні – 24,0 %, показник альвеографа – 283 од. ал., об'ємний вихід хліба з 100 г борошна 916 мм, загальна хлібопекарська оцінка – 8,9 бали.

Придатний для вирощування по різних попередниках за звичайною та інтенсивною технологією. Строки сівби та норми висіву оптимальні для зони вирощування.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

ГАЗДА

***Сорт пшениці озимої з підвищеним рівнем морозостійкості,
адаптивний.***

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до вирощування в Україні на 2025 р. для вирощування в Степовій, Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (erythrospertum).

Сорт зернового напрямку використання, універсального типу, середньостиглий, середньо рослий (висота 99см) , з підвищеним рівнем морозостійкості (критична температура вимерзання мінус 17,4 °С, загальна оцінка перезимівлі 7,3 бали). Сорт стійкий до вилягання (9 балів), високостійкий до посухи (8 балів), стійкість до борошнистої роси – 7,3 бали, до збудників піренофорозу, септоріозу – 7,0 балів високостійкий до твердої сажки за штучного зараження – 8 балів.

За урожайністю сорт у 2025 році перевищує усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах Степу, Лісостепу та Полісся. Максимальна врожайність у 2025 році одержана на Кіровоградській філії УІЕСР – 10,0 т/га, Черкаській – 11,7 т/га, Тернопільській – 11,5 т/га, Рівненській – 10,3 т/га.

За якістю зерна – цінна пшениця. Вміст білка в зерні – 13,30 %, вміст клейковини в борошні – 26,0 %, сила борошна – 269 од. ал., об'ємний вихід хліба з 100 г борошна 903,7 мм, загальна хлібопекарська оцінка – 8,9 бали.

Придатний для вирощування по різних попередниках за звичайною та інтенсивною технологією. Строки сівби та норми висіву оптимальні для зони вирощування.

Пшениця м'яка озима
Triticum aestivum L.

МІЗИНКА

Короткостебловий, сорт стійкий до вилягання.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2023 р. по Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий (тривалість вегетаційного періоду 269 діб), короткостебловий (висота рослин 86 см). Зимостійкість висока (7–9 балів), морозостійкість та посухостійкість високі. У польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб.

Якісні показники зерна відповідають вимогам цінних пшениць. Характеризується вмістом білка в зерні 13,0 %, клейковини 27 %, силою борошна на рівні 270 о.а.

Потенційна врожайність 11,0 т/га. Маса 1000 зерен в середньому 43,5 г. За результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи на придатність сорту до поширення УІЕСР врожайність сорту в 2022–2023 рр. перевищила усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років у зонах: Степу на 2,03 т/га, Лісостепу – 1,42 т/га, Полісся – 1,56 т/га. В 2022 р. у конкурсному сортовипробуванні ІР НААН урожайність склала 8,41 т/га, у екологічному випробуванні ВНІС – 8,04 т/га.

Сорт інтенсивного типу вирощування. Придатний для вирощування по різних попередниках, максимальний врожай формує при застосуванні інтенсивної технології та оптимальних доз мінеральних добрив. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га по пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Пшениця озима тверда
***Triticum durum* Desf.**

ОРИСЯ

Новий, універсального типу використання, невимогливий до умов вирощування, високоврожайний, степової екологічної групи

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2025 році. Рекомендується для вирощування у Степу та Лісостепу України.

Різновид – гордейформе (hordeiforme).

Середньостиглий, вегетаційний період 275 діб. Низькостебловий, висота рослин 78 см, стебло міцне, стійке до вилягання.

Перезимівля в середньому за три роки становила 8,2 бали. Стійкість до снігової плісняви – 7,5 бали.

Потенційна врожайність зерна становить понад 11,0 т/га. Середня урожайність 8,00 т/га.

Якість зерна висока, вміст білка 15,1–16,4 %, клейковини – 35 %, якість макаронних виробів добра.

Рекомендується для вирощування після кращих попередників (пар, горох). Строки сівби – оптимальні для озимої пшениці. При вирощуванні необхідно проводити захист рослин від хвороб і шкідників. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих насінин на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

Жито посівне озиме *Secale cereale L.*

Сучасним сортам і гібридам жита властива вища врожайність, стійкість до вилягання, менша ураженість хворобами. Вони мають достатньо високі шанси перевершити за врожайністю пшеницю озиму за нижчої інтенсивності обробітку. Крім того, перевагами жита озимого є:

- висока зимостійкість (критична температура вимерзання у жита на 4–5⁰С нижча ніж у пшениці). На відміну від пшениці жито менше постраждало від весняних морозів 1999–2000 рр. та жорстких умов перезимівлі 2002–2003, 2005–2006 та 2009–2010 років;

- менша вибагливість до умов вирощування завдяки більш міцній кореневій системі, яка спроможна засвоювати важкорозчинні речовини, що забезпечує більш високу стабільність урожаю;

- менша чутливість до кореневих гнилей, нематод, неуразливність твердою та летючою сажкою дають певні переваги при вирощуванні жита в насичених зернових сівозмінах. Жито є добрим попередником для інших культур на всіх типах ґрунтів через низькі витрати добрив, насіння, засобів захисту рослин;

- більш висока посухостійкість. За рахунок більш раннього відновлення вегетації рослини жита встигають засвоїти вологу, яка утворюється після танення снігу, та сформувати міцну розгалужену кореневу систему, яка проникає на глибину до 150 см в ґрунт та спроможна засвоювати вологу з більш низьких шарів ґрунту.

У Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні на сьогодні знаходяться чотири гібрида та чотири сорти жита селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Всі вітчизняні гібриди жита створено в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Жито посівне озиме
Secale cereale L.

СТОІР

Високоврожайний сорт з високими показниками морозо- та зимостійкості, еталон продуктивності, чоловічий компонент гібридів Юпітер та Сатурн.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2013 р. для зон вирощування Лісостепу та Полісся.

Різновид вульгаре (*vulgare*).

Сорт середньостиглий. Висота рослин – 115–130 см.

Стійкість до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі висока.

Морозо- та зимостійкість висока (8–9 балів).

Посухостійкість висока (8–9 балів).

Толерантний до основних хвороб.

Зерно крупне, овальне, сіро-зеленого кольору. Маса 1000 зерен – 30–35 г. Вміст сирого протеїну складає 11,4 %. Число падіння 220–330 с. Хлібопекарські властивості добрі.

Потенційна врожайність 9,2 т/га.

Вищу врожайність забезпечує розміщення сорту по кращих попередниках. Рекомендована норма висіву 4 млн. схожих насінин на 1 га. Придатний до прямого збирання.

Особливості насінництва: просторова ізоляція для насінневих посівів 2000 м.

Жито посівне озиме
Secale cereale L.

КАЛІПСО

Високоврожайний сорт з високими показниками морозо- та зимостійкості.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 р. для зони вирощування Лісостеп.

Різновид вульгаре (*vulgare*).

Сорт середньостиглий. Висота рослин – 127–138 см.

Стійкість до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі висока.

Морозо- та зимостійкість висока (8 балів).

Посухостійкість висока (8 балів).

Толерантний до основних хвороб.

Зерно крупне, овальне, сіро-зеленого кольору. Маса 1000 зерен в середньому 37 г. Число падіння 202 с. Вміст сирого протеїну складає 9,2–10,6 %. Хлібопекарські властивості добрі.

Потенційна врожайність 8,2 т/га.

Вищу врожайність забезпечує розміщення сорту по кращих попередниках. Рекомендована норма висіву 4 млн. схожих насінин на 1 га.

Особливості насінництва: просторова ізоляція для насінневих посівів 2000 м.

Жито посівне озиме
Secale cereale L.

ЮПТЕР F₁

Високоврожайний гібрид з високими показниками морозо- та зимостійкості, придатний для виробництва крупи.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2016 р. для зони вирощування Степ.

Різновид вульгаре (*vulgare*).

Гібрид середньостиглий, вегетаційний період 265–267 діб.

Висота рослин – 115–130 см.

Стійкість до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі висока. Морозо- та зимостійкість висока (8–9 балів).

Посухостійкість висока (8–9 балів).

Толерантний до основних хвороб.

Зерно крупне, овальне, сіро-зеленого кольору. Маса 1000 зерен 29–32 г. Вміст сирого протеїну складає 9,2–11,3 %. Число падіння 226–230 с. Хлібопекарські властивості добрі. Придатний до використання на крупу.

Потенційна врожайність 10,0 т/га.

Вищу врожайність забезпечує розміщення гібриду по кращих попередниках. Рекомендована норма висіву 3 млн. схожих насінин на 1 га.

Особливості насінництва: просторова ізоляція для ділянок гібридизації 2000 м.

Жито посівне озиме
Secale cereale L.

ХАНТЕР

Високоврожайний гібрид з високими показниками морозо- та зимостійкості.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 р. для зони вирощування Лісостеп.

Різновид вульгаре (*vulgare*).

Гібрид середньостиглий вегетаційний період 277–282 доби.

Висота рослин – 115–130 см.

Стійкість до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі висока.

Морозо- та зимостійкість висока (8–9 балів).

Посухостійкість висока (7–8 балів).

Толерантний до основних хвороб.

Зерно крупне, овальне, сіро-зеленого кольору. Маса 1000 зерен в середньому 35,5 г. Вміст сирого протеїну складає 9,7–10,7 %. Число падіння 180–200 с. Хлібопекарські властивості добрі.

Потенційна врожайність 9,0 т/га.

Вищу врожайність забезпечує розміщення гібриду по кращих попередниках. Рекомендована норма висіву 3 млн. схожих насінин на 1 га.

Особливості насінництва: просторова ізоляція для ділянок гібридизації 2000 м.

Тритикале озиме *Triticosecale Witt*

Тритикале є першою, штучно створеною зерною і кормовою культурою, отриманою схрещуванням пшениці (*Triticum*) з житом (*Secale*). Для тритикале притаманне унікальне сполучення окремих господарсько-біологічних показників батьківських форм пшениці і жита: високий потенціал урожайності зерна і зеленої маси, посилені адаптивні властивості, імунітет до грибкових захворювань, більший вміст білка і лізину в зерні та основних поживних речовин у зеленій масі. Тритикале заслужено визнається найбільш пристосованою культурою для біологізації сільськогосподарського виробництва.

Сучасний етап селекції озимих тритикале в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН пов'язаний переважно з міжлінійними схрещуваннями гексаплоїдних амфідиплоїдів різного типу розвитку і рівня якості, випробуванням гібридних популяцій і ліній в контрастних агроекологічних зонах, створенням багатолінійних сортів на основі одної або декількох гібридних комбінацій.

Одержано зернові тритикале з високою морозо- і зимостійкістю. Створено сорти озимого тритикале із стабільно високими хлібопекарськими властивостями.

На майбутнє передбачено створення більш врожайних (вище 12,0 т/га) зернових сортів, спеціалізованих за напрямками використання (фураж, хліб, кондитерські вироби, спирт, пиво, тощо), озимих тритикале універсального призначення, сортів тритикале дворучок з підвищеним рівнем морозостійкості, високою якістю зерна: білка 14–16 %, клейковини 28–34 %, ІДК 65–75 о.п., об'ємом хліба 550–650 мл.

Тритикале озиме
Triticosecale Witt

ЛЕОНТІЙ

Кормового, фуражного та технічного використання.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу та Поліссі.

Різновид – лютесценс (*lutescens*).

Середньостиглий. Висота рослин – 140–170 см. Стійкість до вилягання – 8 балів.

Зимостійкість – 9 балів.

Високостійкий до посухи, бурої, жовтої та стеблової іржі, твердої сажки, борошнистої роси. Слабко уражується, кореневими гнилями та фузаріозом (8–9 балів).

Зерно виповнене, овально-видовжене. Маса 1000 зерен – 42–45 г.

Потенційна врожайність зерна становить понад 9,0 т/га, зеленої маси – 60 т/га. Якість зерна і зеленої маси високі. Вміст білка в зерні – 13,5 %, крохмалю – 68 %. Вихід спирту із 1 т шроту – 460 л.

Витривалий до гірших попередників, супіщаних і торфових ґрунтів. Норма висіву на зелений корм – 3,5 млн.; на зерно 4,5–5,5 млн. схожих насінин на 1 га.

Тритикале озиме
Triticosecale Witt

ОЛЕКСАНДРА

Перший в Україні сорт тритикале альтернативного типу розвитку (дворучка) хлібопекарського, фуражного та технічного використання.

Оригіратори – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН; Волинська державна с.-г. дослідна станція.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу та Поліссі за осінньої та весняної сівби.

Різновид – суберитроспермум (*suberythrospertum*).

Середньостиглий за осінньої сівби, середньопізній – за весняної. Висота рослини 95–110 см. Стійкість до вилягання 9 балів.

Зимостійкість – 7,5–8,0 балів, посухостійкість висока (9 балів), стійкість до хвороб – 8,5–9,0 балів.

Зерно виповнене, видовжене, гладеньке, маса 1000 зерен – 42–46 г. Борошномельні та хлібопекарські якості зерна високі. Вміст білка в зерні – 13,0–16,0 %, сирої клейковини – 28–34 %, ІДК – 50 о.п., сила борошна – 200 о.а., об'єм хліба без поліпшувачів – 600 мл, загальна хлібопекарська оцінка – 8,5 балів.

Потенційна врожайність зерна висока за осінньої сівби становить понад 12,0 т/га, а за весняної – понад 7,0 га.

Сорт дуже витривалий до складних попередників. Норма висіву за осінньої сівби – 4,5 млн./га, весняної – 5,5 млн./га.

ЄЛАНЬ

Хлібопекарського, фуражного та технічного використання альтернативного типу розвитку (дворучка).

Оригіратори – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН;
Волинська державна с.-г. дослідна станція.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу та Поліссі.

Різновид – суберитроспермум (*suberythrospertum*).

Середньостиглий. Висота рослини 100 см. Стійкість до вилягання 9 балів. Зимостійкість підвищена (8,5 балів), посухостійкість висока (9 балів).

Високостійкий до посухи, бурої, жовтої та стеблової іржі, сажки, борошнистої роси. Зерно виповнене, овально-видовжене, гладеньке, маса 1000 зерен – 45 г. Борошномельні та хлібопекарські якості зерна високі. Вміст білка в зерні – 13,5– 14,9 %, сирової клейковини – 24–28 %, ІДК – 50 о.п., сила борошна – 180 –230 о.а., об'єм хліба без поліпшувачів – 700 мл, загальна хлібопекарська оцінка – 9 балів.

Потенційна врожайність зерна становить 12,0 т/га. Виявляє високу врожайність незалежно від строків посіву. В сортовипробуванні в середньому за 5 років урожайність склала 10,4 т/га. Сорт витривалий до пізніх строків сівби та непарових попередників. Норма висіву – 4,5–5,0 млн./га.

ТРИФОН

Сорт універсального призначення, фуражного та технічного використання, харчове використання (за пшеничною або житньою технологією).

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2024 р.

Різновид – суберитроспермум (suberythrospermum).

Сорт середньостиглий, вегетаційний період 285діб. Сорт має вирівняний густий стеблостій, стійкість до вилягання – 9 балів. Висота рослин – 108 см.

Стійкий до борошнистої роси (8,5–9 балів), до бурої іржі (8,5–9 балів), корневих гнилей (7,5–8 балів), до септоріозу (7,5 балів).

Зимостійкість – 8,5 балів. Посухостійкість висока (8,5–9 балів).

Середня врожайність становила 7,43 т/га, що перевищує стандарт Раритет на 0,85 т/га. Потенційна врожайність зерна становить 12,5 т/га. Вміст білка в зерні 13,5–14,5 %, крохмалю – 67 %. Об'єм хліба – 610–680 мл.

Придатний для посіву по складних попередниках, супіщаних і торфових ґрунтах.

Норма висіву на зерно 4,5–5,5 млн. схожих насінин на 1 га.

Тритикале озиме
Triticosecale Witt

ПЕРЕМОЖЕЦЬ

*Новий, фуражного та технічного використання, з
підвищеною урожайністю та адаптивністю,
придатний до пізньоосінньої сівби.*

Оригінатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2025 році. Сорт рекомендований до вирощування в Лісостепу та Поліссі України.

Різновид – еритроспермум (erythrospermum).

Середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду – 260–270 діб. Середньорослий, висота рослин – 95–110 см. Підвищена стійкість до вилягання (8 балів), стійкий до осипання (9 балів), проростання (9 балів).

Зимостійкість – 8 балів. Посухостійкість – 8 балів.

Стійкість до сажкових хвороб – 9 балів, до борошнистої роси – 9 балів, бурої листкової іржі – 7 балів, до септоріозу листя – 7 балів.

Зернівка світло-коричневого кольору, крупна (маса 1000 насінин 45,0–48,0 г), слабо-зморшкувата.

Середня урожайність становить 8,05 т/га (Гостомельський відділ Київської спеціалізованої філії УІЕСР). Потенціал урожайності 13 т/га. Підвищена адаптивність забезпечується за рахунок холодостійкості та посухостійкості. Має вирівняний густий стеблостій (оцінка при досяганні 9 балів).

Вміст білка в зерні 12,5%, вміст крохмалю 63,5%. Загальна хлібопекарська оцінка 8 балів. Об'єм хліба – 410–470 мл зі 100 г борошна.

Технологія вирощування традиційна для зернових культур. Норма висіву – 4,5–5,0 млн. схожих насінин на 1 га.

Пшениця тверда яра *Triticum L.*

Необхідною умовою для максимальної реалізації потенційних можливостей сортів пшениці ярої як за врожаєм, так і за якістю зерна є своєчасне та якісне виконання усіх технологічних прийомів вирощування.

Кращими попередниками пшениці твердої (ярої) для зони Лісостепу є парова озимина, чисті від бур'янів просапні (кукурудза на зелений корм і силос, картопля, баштанні, цукровий буряк у вологий рік), широкорядні посіви круп'яних, горох, однорічні злаково-бобові суміші, пласт і оборот пласта багаторічних трав; для Степу – парова озимина, кукурудза на зелений корм і силос, горох, чистий пар, баштанні.

В умовах недостатнього і нестабільного зволоження ґрунту вирощування пшениці твердої (ярої) в значній мірі залежить від своєчасного і якісного проведення польових робіт. Навесні, після досягання фізичної стиглості поверхні ґрунту, проводиться передпосівний обробіток по класичній схемі – боронування зябу і передпосівна культивация. Сівба проводиться в перші дні весняних польових робіт. Обов'язковим є протруювання насіння тими ж препаратами і в тій же концентрації, які використовуються для пшениці озимої. Кращий спосіб сівби – рядковий. Для отримання зерна з високою якістю ефективні прикореневе підживлення NO_2 – 30 кг/га д.р. за наявності вологи у посівному шарі ґрунту і позакореневе підживлення 15–20 % розчином сечовини в дозі NO_2 – 15 кг/га на VIII – X етапах органогенезу наземними оприскувачами по технологічній колії. Для знищення бур'янів у фазу кушіння посіви пшениці ярої обробляють гербіцидами групи 2,4-Д, Діаленом або Гранстаром. Для захисту посівів використовують ті ж препарати, що рекомендовані для пшениці озимої.

Пшениця тверда яра
***Triticum durum* Desf.**

MEICA

Інтенсивного типу з відмінними макаронними властивостями.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 році.

Рекомендується для вирощування у Степу та Лісостепу.

Різновид – леукурум (*leucurum*).

Стійкий до вилягання. Посухостійкість висока.

Потенційна врожайність – 4,9 т/га. Врожайність у конкурсному випробуванні – 3,35 т/га (+0,23 т/га до стандарту).

Формує зерно масою 49 г з вмістом білка до 14,9 %, Має переваги перед стандартом за вмістом каротиноїдних пігментів 4,89 мг/кг (+1,56 мг/кг), загальною макаронною оцінкою 7,8 балів (+2,2 бали), склоподібністю 85 % (+7 %).

Норма висіву – 5,0 млн. схожих зерен на 1 га.

Високі врожаї формує при внесенні оптимальних доз мінеральних добрив та проведенні захисту рослин від шкідників і хвороб. Насіння перед посівом потребує протруювання фунгіцидним та інсектицидним протруювачем.

Пшениця тверда яра
Triticum durum Desf.

СПАДЩИНА

Сорт скоростиглий, високопластичний, з відмінними макаронними властивостями.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2006 році. Рекомендується для вирощування у Степу та Лісостепу.

Різновидність – леукурум (*leucurum*).

Сорт середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду в середньому 101 доба.

Середньостійкий до вилягання – висота рослин 95–100 см. Колос легко вимолочується. Характеризується значною посухостійкістю та високим потенціалом продуктивності.

За стійкістю до твердої та летючої сажки перевищує стандарт.

Потенційна врожайність 5,8 т/га. Врожайність у конкурсному випробуванні – 4,15 т/га (+0,35 т/га до стандарту). У 2019 році у дослідках лабораторії рослинництва та сортовивчення ІР НААН показав найвищу врожайність 5,9 т/га.

Вміст клейковини 34–36 %, вміст білка 14,5–16,5 %. Макаронні якості відмінні. Особливістю є підвищений вміст каротиноїдних пігментів (до 3,8 мг/кг), що надає макаронним виробам яскравого бурштинного кольору.

Норма висіву 4,5 млн. схожих зерен на гектар. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Пшениця тверда яра
***Triticum durum* Desf.**

ХАРКІВСЬКА 39

Скоростиглий сорт із підвищеною склоподібністю зерна та високою посухостійкістю.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2002 році. Рекомендується для вирощування у Степу.

Різновидність – гордеїформе (*hordeiforme*).

Вегетаційний період – 80–95 діб. Висота рослин – 80–110 см. Середньостійкий до вилягання, колос легко вимолочується. Перевищує стандарт за стійкістю до летючої сажки та бурої іржі.

Високопластичний з високою посухостійкістю.

Потенційна врожайність 5,8 т/га. Врожайність у конкурсному випробуванні – 4,1 т/га (+0,55 т/га до стандарту). У 2019 році у СТОВ «Перемога» Київської області Фастівського району показав найвищу врожайність 5,2 т/га.

Вміст клейковини 33–37 %, вміст білка 14,0–17,2 %. Зерно характеризується підвищеною склоподібністю, що робить сорт незамінним для виробництва крупи.

Норма висіву 5 млн. схожих зерен на гектар. Сорт не кушиться, тому дотримання оптимальної норми висіву є необхідною умовою формування оптимальної густоти продуктивного стеблостою. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Пшениця тверда яра
Triticum durum Desf.

ЧАДО

Сорт має високу стійкість до вилягання, стійкий до твердої сажки.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2004 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу.

Різновидність – леукурум (*leucurum*).

Група стиглості – середньостиглий, тривалість вегетації 80–110 діб. Стійкість до вилягання – висока. Посухостійкість – середня. Стійкість до твердої сажки – висока. Стійкість до борошнистої роси – середня. Стійкість до летючої сажки – середня. Стійкість до бурої іржі – середня. Вміст білка 14,5–16,5 %. Вміст клейковини 34–36 %. Макаронні якості добрі. Зерно має відмінні хлібопекарські властивості.

Потенційна урожайність 5,50 т/га. Норма висіву 4,5 млн. схожих зерен на гектар.

Пшениця тверда яра
***Triticum durum* Desf.**

ДЕМІРА

***Сорт інтенсивний із високим потенціалом врожайності,
подвійного використання.***

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.
Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу.

Різновидність – леукурум (*leucurum*).

Середньостиглий – тривалість вегетації в середньому 101 доба.
Стойкий до вилягання, висота рослин 90 см. Колос легко вимолочується. Маса 1000 насінин 48,0–50,6 г.

За стійкістю до твердої сажки та септоріозу перевищує стандарт.

Потенційна врожайність 7,1 т/га, середня за роки випробування 4,5 т/га.

Вміст клейковини 31–34 %, вміст білка 13,5–15,5 %. Макаронні якості добрі, сорт відноситься до групи подвійного використання, тобто придатний для виготовлення не тільки макаронних виробів, а й хліба в чистому вигляді. Має переваги перед стандартом за силою борошна (312 о.а., до стандарту +123 о.а.), формує більший об'єм хліба (690 мл із 100 г борошна, до стандарту +163 мл).

Сорт створено для вирощування за інтенсивною технологією
Норма висіву 5 млн. схожих зерен на гектар. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Пшениця тверда яра
Triticum durum Desf.

КСАНТІЯ

Сорт скоростиглий з високою пластичністю та відмінними макаронними властивостями.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу.

Різновидність – леукурум (*leucurum*).

Сорт середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 96 діб. Сорт характеризується значною пластичністю та високим потенціалом продуктивності.

Середньостійкий до вилягання, висота рослин в середньому 96 см.

Перевищує стандарт за стійкістю до твердої та летючої сажки.

В конкурсному сортовипробуванні сорт показав переваги перед стандартом за вмістом білка 15,02 % (+1,1 %), загальною макаронною оцінкою 8,1 бали (+1,3 бали), вмістом каротиноїдних пігментів 3,7 мг/кг (+0,65 мг/кг), має відмінні макаронні властивості.

Середня врожайність за роки випробування в конкурсному сортовипробуванні – 4,69 т/га, найвища – 6,4 т/га.

Норма висіву 5 млн. схожих зерен на гектар. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Пшениця тверда яра
Triticum durum Desf.

БЕЛЛАТРІКС

Сорт середньостиглий з відмінними макаронними властивостями.

Оригіатор - Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.
Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2024 році.

Рекомендується для вирощування у Степу, Лісостепу.

Різновидність – леукурум (*leucurum*).

Сорт створено для вирощування в умовах недостатнього зволоження, середньостиглий, тривалість вегетації 96 діб. Середньостійкий до вилягання, висота рослин 99 см. Колос легко вимолочується. За стійкістю до основних шкочочинних хвороб знаходиться на рівні стандарту.

Потенційна врожайність 6,0 т/га, середня за роки випробування 3,1 т/га. Вміст клейковини 31-34%, вміст білка 13,8-14,5%. Відмінні макаронні властивості. Має переваги перед стандартом за загальною макаронною оцінкою 8,5 балів (+ 1,8 бали), склоподібністю 88 % (+ 9 %).

Норма висіву 5 млн. схожих зерен на гектар. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Свідоцтво про державну реєстрацію 240629 від 25.10.2024 р.

Патент № 240407 від 23.10.2024 р.

Пшениця тверда яра
Triticum durum Desf.

ІР ДЕНЕБ

Сорт середньостиглий, стійкий до вилягання, з відмінними макаронними властивостями.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.
Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2025 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу.

Різновид – *hordeiforme*.

Сорт середньостиглий, стійкий до вилягання, характеризується стійкістю до стресових факторів середовища та високою склоподібністю, з відмінними макаронними властивостями

Сорт характеризується середньою врожайністю 3,4 т/га та потенційною 4,8 т/га. Має переваги перед стандартом за посухостійкістю 8 балів (+ 2 бали), стійкістю до вилягання 8,5 балів (+ 1,5 бали), склоподібністю 92 % (+ 10 %).

За стійкістю проти хвороб знаходиться на рівні стандарту.

Норма висіву 5 млн. схожих зерен на гектар. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Свідоцтво про державну реєстрацію 250469, 08.10.2025 р.

Патент № 250242, 08.10.2025 р.

Пшениця тверда яра
Triticum durum Desf.

ГОЛДІ

Сорт з відмінними макаронними властивостями, з підвищеним вмістом каротиноїдних пігментів.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН. Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні у 2025 році.

Рекомендується для вирощування у Лісостепу.

Різновид – *leucurum*.

Сорт створений добром з гібридної комбінації з використанням сорту пшениці твердої ярої Гордеїформе 1734 та селекційної лінії 03-339.

Сорт пшениці твердої ярої Голді лісостепоного екоотипу з відмінними макаронними властивостями. Особливістю сорту є підвищений вміст каротиноїдних пігментів.

Сорт із середньою врожайністю 3,5 т/га та потенційною 4,3 т/га. Має переваги перед стандартом за вмістом каротиноїдних пігментів 4,8 мг/кг (+ 1,5 мг/кг), загальною макаронною оцінкою 6,7 балів (+ 1,3 бали), склоподібністю 87 % (+ 6 %).

За стійкістю проти хвороб знаходиться на рівні стандарту.

Норма висіву 5 млн. схожих зерен на гектар. Насіння перед посівом необхідно протруювати фунгіцидом та інсектицидом.

Свідоцтво про державну реєстрацію 250468, 08.10.2025 р.

Патент № 250241, 08.10.2025 р.

Тритикале яре *Triticosecale Witt*

Сорти тритикале ярого селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН мають комплекс цінних господарських ознак та можуть ефективно використовуватись в органічному землеробстві для одержання екологічно чистої продукції. Сорти мають хороші хлібопекарські та змішувальні властивості, а потенціал їх урожайності сягає 9,0 т/га.

Сорти харківської селекції не уражуються твердою та летючою сажкою, тому немає потреби протруювати зерно перед посівом.

М'якуш хліба з борошна із нових сортів тритикале ярого має приємний аромат, жовтуватий відтінок завдяки підвищеному вмісту каротиноїдних пігментів та довше зберігає свіжість. Із зерна тритикале ярого виготовляються крупи та мюслі. Висока якість клейковини дозволяє використовувати борошно тритикале ярого для приготування сумішей з пшеницями V–VI класу та випічки хорошого білого хліба. Біохімічні властивості зерна тритикале дозволяють використовувати його у круп'яному виробництві та для отримання крохмалю.

Високі харчові властивості має комбікорм, який містить 40–50 % зерна тритикале, який використовується для відгодівлі ВРХ, овець, птахів. Особливу цінність представляє комбікорм для відгодівлі свиней, який складається з 75,8 % тритикале, 20 % сої та 4,2 % вітамінів. За використання ізопротеїнових та ізоенергетичних раціонів для яєчних курей заміна 36 % пшениці на яре тритикале покращує збереженість та однорідність поголів'я. Урожайність зеленої маси тритикале ярого перевищує однорічні зернобобові культури на 1,38–4,19 т/га (9–26 %), а вихід сухої речовини – на 0,75–1,36 т/га (22–38 %).

Зерно тритикале – цінна біосировина для виробництва високоякісного спирту. Підвищена активність амілолітичних ферментів забезпечує високе самооцукрення й розрідження суслу із зерна тритикале. Більш повне зброджування вуглеводів підвищує вихід спирту в порівнянні із пшеницею на 1,66–1,90 % і житом на 0,33–0,57 %. При збільшенні площ посіву озимих і ярих тритикале до 1 млн. га щорічно можна виробляти 3,5–4,0 млн. т зерна, що забезпечує одержання 2,1–2,4 млн. т біоетанолу.

Тритикале яре
Triticosecale Witt

БОРИВІТЕР ХАРКІВСЬКИЙ

Продовольчого та фуражного використання з високим потенціалом урожайності, стійкий до вилягання.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2015 р. для вирощування у Степу, Лісостепу та Поліссі.

Різновид – еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий, вегетаційний період – 95–98 діб, середньорослий, висота рослин – 100–110 см. Підвищена стійкість до вилягання, стійкий до осипання, проростання.

Холодостійкий, посухостійкість підвищена.

Стійкий до основних листових хвороб.

Потенціал урожайності 8 т/га. Середня урожайність 4,24 т/га з коливанням за роками від 4,08 до 5,32 т/га.

Зерно добре виповнене, крупне – маса 1000 зерен 46,0 г, з високою натурою (764–788 г/л). Зерно тверде (178–181 Н). Вміст білка у зерні 12,6 %. Має хороші хлібопекарські властивості. Клейковина I групи – 20,5–21,0 %, об'єм хліба 400–530 мл зі 100 мл борошна.

Загальна хлібопекарська оцінка 8–9 балів.

На півдні України можлива сівба у «лютневі вікна».

Тритикале яре
Triticosecale Witt

БУЛАТ ХАРКІВСЬКИЙ

Новий, продовольчого використання з високим потенціалом урожайності, з хорошими хлібопекарськими та змішувальними властивостями борошна.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 р. для вирощування у Степу, Лісостепу та Поліссі.

Різновид – еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий, вегетаційний період – 90–98 діб, середньорослий, висота рослин – 95–105 см. Підвищена стійкість до вилягання, стійкий до осипання, проростання.

Холодостійкий. Посухостійкість підвищена.

Стійкий до основних листових хвороб.

Потенціал урожайності 9 т/га. Середня урожайність 4,45 т/га із коливанням за роками від 4,03 до 6,17 т/га. Має вирівняний густий стеблостій.

Зернівка світло-коричневого кольору, крупна (маса 1000 зерен 42,0–48,0 г), гладенька. Натура зерна (750–800 г/л), склоподібність 30 %. Вміст білка в зерні 12,5 %, крохмалю 63,4 %.

Має хороші хлібопекарські та змішувальні властивості борошна. Вміст сирої клейковини в борошні 22,5 %. Об'єм хліба – 510 мл зі 100 г борошна.

Загальна хлібопекарська оцінка 8–9 балів.

Тритикале яре
Triticosecale Witt

СКАРЬ ХАРКІВСЬКИЙ

Новий, універсального використання, з високою та стабільною врожайністю, з підвищеною стійкістю до абіотичних факторів середовища.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 р. для вирощування у Степу, Лісостепу та Поліссі.

Різновид – еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий, вегетаційний період – 89–95 діб, середньорослий, висота рослин – 100–110 см. Підвищена стійкість до вилягання, стійкий до осипання, проростання.

Холодостійкий. Посухостійкість підвищена.

Стійкий до основних листкових хвороб.

Потенціал урожайності 9 т/га. Середня урожайність 5,06 т/га з коливанням за роками від 4,10 до 5,67 т/га.

Зерно добре виповнене, середньої крупності (маса 1000 зерен 43,0 г).

Має хороші хлібопекарські властивості: натура зерна (740–760 г/л). Вміст білка в зерні 11,21 %, крохмалю – 62,9 %, сирої клейковини в борошні – 22,0 %. Об'єм хліба – 410 мл зі 100 г борошна.

Загальна хлібопекарська оцінка 8 балів.

Тритикале яре
Triticosecale Witt

СВОБОДА ХАРКІВСЬКА

Сорт універсального використання, з високою та стабільною врожайністю, та адаптивністю до ґрунтово-кліматичних умов, посухостійкістю, легким обмолотом колосу.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2024 р. для вирощування у Степу, Лісостепу та Поліссі.

Різновид – еритроспермум (*erythrospertum*).

Середньостиглий, вегетаційний період 87–92 доби, середньо рослий, висота рослин 94–110 см.

Сорт має підвищену урожайність, хороші хлібопекарські та змішувальні властивості. Загальна хлібопекарська оцінка 8–9 балів. Об'єм хліба – 450–500 мл зі 100 г борошна.

Середня урожайність в екологічному сортовипробуванні 2020 – 2021 рр. 6,24 т/га, потенціал урожайності 8,00 т/га. Має вирівняний густий стеблестій (оцінка при досяганні 9 балів), легкий обмолот колоса. Стійкість до вилягання – 8-9 балів. Стійкий до борошнистої роси, летючої та твердої сажки. Стійкість проти бурої листової іржі 8 балів, септоріозу листя 7 балів.

Натура зерна – середня (745–750 г/л), має підвищений вміст білку в зерні (12,0–14,5 %).

Тритикале яре
Triticosecale Witt

ІР ЛЕГІТ

Новий, універсального використання, з легким обмолотом колосу, високою та стабільною врожайністю, з підвищеною стійкістю до абіотичних факторів середовища.

Оригінатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2025 році. Сорт рекомендований до вирощування в Лісостепу та Поліссі України.

Різновид – еритроспермум (erythrospermum).

Середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду – 85–92 днів. Середньорослий, висота рослин – 95–105 см. Підвищена стійкість до вилягання (8 балів), стійкий до осипання (9 балів), проростання (9 балів).

Посухостійкість – 8 балів.

Стойкість до сажкових хвороб – 9 балів, до бурої листової іржі 8 балів, септоріозу листя 8 балів, піренофорозу 7 балів.

Зернівка світло-коричневого кольору, крупна (маса 1000 насінин 45,0–48,0 г), слабо-зморшкувата.

Середня урожайність становить 5,16 т/га (Гостомельський відділ Київської спеціалізованої філії УІЕСР). Потенціал урожайності 10 т/га. Підвищена адаптивність забезпечується за рахунок посухостійкості. Має вирівняний густий стеблостій (оцінка при досяганні 9 балів).

Загальна хлібопекарська оцінка 8,6 балів. Об'єм хліба – 420–480 мл зі 100 г борошна.

Технологія вирощування традиційна для зернових культур. Норма висіву – 4,5–5,0 млн. схожих насінин на 1 га.

Ячмінь звичайний ярий *Hordeum vulgare L.*

Ячмінь ярий відіграє важливу роль у зерновому балансі України, оскільки він є культурою багатоцільового призначення. Зерно ячменю незамінне як сировина для пивоварної промисловості та кормовиробництва. Проте потреби в зерні ячменю значно перевищують його виробництво, тому особлива увага приділяється створенню нових сортів цієї культури, що може забезпечити 30–35 % приросту валового збору зерна.

Сорти ячменю ярого зарубіжної селекції, які внесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, зазвичай, не адаптовані до місцевих ґрунтово-кліматичних умов, тому їх урожайність і якість зерна нестабільні за роками.

Сорти ячменю ярого селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН мають високий потенціал урожайності (до 10,0 т/га). Завдяки високій екологічній пластичності та стійкості до основних хвороб сорти нашої селекції забезпечать стабільний прибуток виробнику за будь яких умов вирощування.

Серед інновацій селекції ячменю ярого в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН слід відзначити сорти: Авгур – пивоварний сорт, має дуже високу екологічну стабільність і надзвичайно високий потенціал урожайності за рахунок високої продуктивної кущистості; Шедевр – багаторядний високоінтенсивний сорт з амілопектиновим типом крохмалю, придатний для виробництва продуктів харчування, особливо дієтичного та дитячого.

Ячмінь звичайний ярий
Hordeum vulgare L.

КРЕЧЕТ

Зерновий безостий, посухостійкий напівінтенсивного типу.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні в 2020 році.

Рекомендована зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Різновид – інерме (*inerte*).

Група стиглості – середньостиглий.

Висота рослин – 80 см. Маса 1000 зерен – 45–47 г. Вміст білка 12,0–13,0 %. Замість остюків на зовнішній квітковій лусці наявні вирости у формі зубців. Колос двохрядний, має сильний восковий наліт.

Дуже стійкий до посухи, є джерелом групової стійкості до ураження збудниками летючої і кам'яної сажки.

Потенційна врожайність – 8,0 т/га. У виробничих умовах урожайність сорту досягала 5,62 т/га (Кіровоградська ДСГДС, 2015 р.) та 5,87 т/га (ДПДГ Саливонківське, Київська обл., 2015 р.).

Агротехніка звичайна для зони вирощування, строки сівби ранні.

Ячмінь звичайний ярий
Hordeum vulgare L.

ПОДИВ

Крупнозерний інтенсивного типу.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні в 2016 році.

Рекомендовані зони вирощування – Лісостеп і Полісся.

Різновид – нутанс (*nutans*).

Група стиглості – середньостиглий.

Висота рослин – 65–70 см. Маса 1000 зерен – 52–55 г. Вміст білка 12,0–13,5 %. Натура зерна – 680 г.

Характеризується високою стійкістю до вилягання. Стійкість до гельмінтоспоріозних плямистостей та борошнистої роси висока.

Потенційна врожайність – 9,0 т/га. У державному сортовипробуванні урожайність сорту досягала 7,29 т/га (Тернопільський держекспертцентр, 2015 р.) та 6,56 т/га (Маньківська держсортостанція, 2015 р.).

Агротехніка звичайна для зони вирощування, строки сівби ранні.

Ячмінь звичайний ярий
Hordeum vulgare L.

АВГУР

Пивоварний, інтенсивного типу з високою екологічною пластичністю.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні в 2017 році.

Рекомендовані зони вирощування – Степ, Лісостеп і Полісся.

Різновид – нутанс (*nutans*).

Група стиглості – середньостиглий.

Низькорослий – 60 см. Продуктивна куцистість висока – 2,8 стебла. Маса 1000 зерен – 44–46 г. Натура зерна – 700 г.

Сорт має відмінні пивоварні властивості: екстрактивність – 83,1 % (стандарт Canada – 81,0 %); якість солоду – 8,5 (відмінна).

Характеризується високою стійкістю до вилягання. Стійкість до сажкових хвороб, гельмінтоспоріозних плямистостей і борошнистої роси висока.

Потенційна врожайність – 10,0 т/га. У Державному сортовипробуванні урожайність сорту Авгур досягала 7,30 т/га (Тернопільський Держекспертцентр, 2016 р.) та 6,87 т/га (Вінницький Держекспертцентр, 2015 р.).

Агротехніка звичайна для зони вирощування, строки сівби ранні.

Ячмінь звичайний ярий
Hordeum vulgare L.

ШЕДЕВР

Багаторядний висококоврожайний інтенсивного типу.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні в 2019 році.

Рекомендована зона вирощування – Лісостеп.

Різновид – рікотензе (*rikotense*).

Група стиглості – середньостиглий.

Низькорослий – 60–65 см. Маса 1000 зерен – 45 г. Вміст білка – 12,0–13,5 %. Натура зерна – 690 г.

Зерно сорту містить крохмаль типу *waхu*, який повністю складається з амілопектину. Сорт придатний для виробництва продуктів харчування, особливо дієтичного та дитячого.

Стійкість до сажкових та борошнистої роси 9 балів, до гельмінтоспоріозних плямистостей 7–9 балів.

Потенційна врожайність – 10,0 т/га. У Державному сортовипробуванні врожайність сорту Шедевр досягала 7,00 т/га (Вінницький Держекспертцентр, 2017 р.) та 7,07 т/га (Хмельницький Держекспертцентр, 2017 р.).

Агротехніка звичайна для зони вирощування, строки сівби ранні.

Горох посівний зерновий *Pisum sativum L.*

Сорти гороху посівного (зернового) селекції ІР НААН повністю відповідають сучасним умовам інтенсивного виробництва, мають потенціал урожайності до 6,0 т/га, відзначаються стійкістю до вилягання та обсіпання насіння, придатні до прямого комбайнування, більш пристосовані, у порівнянні із зарубіжними сортами до регіональних кліматичних умов України.

Реалізація потенційних можливостей нових сортів гороху є реальною лише за рахунок дотримання елементарних умов технології вирощування культури. Особливо важливим елементом загальноприйнятої технології вирощування є підготовка ґрунту. Доведено, що збільшувати норму висіву понад 1,2 млн. шт./га немає сенсу. Для прискореного розмноження дефіцитних сортів гороху використовують норми висіву 0,7–0,8 млн. шт. схожих насінин на 1 га. Посіви гороху щорічно в різній мірі пошкоджуються попелицями і гороховим зерноїдом (брухусом). За сприятливих для розвитку цих шкідників умов кожен з них може зменшити урожай гороху на 50 % і більше. Гороховий зерноїд починає заселяти і пошкоджувати горох з початку цвітіння і до кінця формування бобів. Тому з появою перших квіток гороху посіви необхідно обробити інсектицидами, а потім обробіток повторити через 7–8 днів. Обприскування проти зерноїду одночасно є, як правило, обробкою проти попелиць. Одразу після обмолоту і очистки насіння гороху перевіряють на пошкодженість брухусом. Якщо чисельність живих екземплярів перевищує 10 шт./кг, насіннєвий матеріал підлягає фумігації під герметичною плівкою відповідними препаратами у рекомендованих дозах.

Горох посівний зерновий
Pisum sativum L.

ЦАРЕВИЧ

Безлисточковий, зерновий, придатний до прямого збирання.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2008 році по Лісостеповій зоні та Поліссяю.

Різновид – *contecstum* (зчеплена), підрізновид – *esaducum* (необсипаюча жовтонасіннева).

Середньоранній – тривалість вегетаційного періоду 71–75 діб.

Напівкарликовий, висота рослин – 50–70 см, число міжвузлів до першого суцвіття – 11–13, маса 1000 зерен – 270–280 г.

Стійкий до вилягання та обсипання зерна.

Стійкий до аскохітозу та фузаріозу.

Зерно має високі смакові якості.

Потенційна врожайність – до 6 т/га. У 2009 році в ДП ДГ “Олександрівське” Тростянецького р-ну Вінницької обл. урожайність склала 4,36 т/га. Максимальна урожайність – 5,92 т/га – отримана у 2005 р. у Рівненському ДЦЕСР.

Норма висіву 1,2 млн. схожих насінин на 1 га. Необхідні вчасні обробки інсектицидами проти горохового зерноїда та попелиць.

Горох посівний зерновий
Pisum sativum L.

КАПІТАН

Безлисточковий, зерновий, придатний до прямого збирання.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні з 2021 року.

Напівкарликовий, безлисточковий, середньостиглий сорт зернового використання, придатний для вирощування в усіх зонах України.

Тривалість вегетаційного періоду 74–80 доби, довжина стебла 65–83 см, маса 1000 насінин – 235–255 г. Сорт має високий рівень стійкості до фузаріозу. Стійкий до вилягання – коефіцієнт стійкості – 0,78. Сорт придатний до збирання прямим комбайнуванням.

Потенційна урожайність сорту до 6,0 т/га, вміст білка в насінні до 22–23 %.

За 2019 рік в польових дослідженнях кваліфікаційної експертизи сорт Капітан перевищив умовний стандарт по зоні Лісостепу з показником 3,30 т/га проти 2,61 т/га стандарту, стандарт по зоні Полісся – 3,18 т/га (стандарт 2,38 т/га). У 2020 р. сорт перевищив умовний стандарт по зоні Полісся – 3,36 т/га (стандарт 2,46 т/га) та Лісостепу – 3,63 т/га (стандарт 2,42 т/га). Максимальна урожайність була отримана на Тернопільському експертному центрі – 3,63 т/га.

Норма висіву 1,2 млн. схожих насінин на 1 га. Важлива вчасна обробка інсектицидами проти горохового зерноїда та попелиць.

Горох посівний зерновий
Pisum sativum L.

ОПЛОТ

Безлисточковий, зерновий, придатний до прямого збирання.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2011 року по всіх зонах.

Різновид – *contecstum* (зчеплена), підрізновид – *vulgare* (звичайна жовтонасіннева).

Середньостиглий – тривалість вегетаційного періоду 77–82 діб.

Напівкарликовий, висота рослин – 50–70 см, число міжвузлів до першого суцвіття – 14–16, маса 1000 зерен – 250–280 г.

Стійкий до вилягання та основних хвороб.

Насіння жовте, округло-здавлене з гладкою поверхнею.

Потенційна врожайність – до 6 т/га. В конкурсному сортовипробуванні IP ім. В. Я. Юр'єва НААН максимальна урожайність по сорту була отримана у 2008 році і становила 5,0 т/га.

У виробничих умовах в СТОВ “Перемога” Фастівського р-ну Київської обл. у 2014–2016 рр. урожайність сорту становила від 3,65 т/га до 5,2 т/га. В фермерському господарстві “Таврія-Скіф”, що розташовано у Запорізької області, у 2015 р. та 2016 р. було отримано урожайність 2,48 т/га та 3,82 т/га відповідно.

Норма висіву 1,2 млн. схожих насінин на 1 га. Важлива вчасна обробка інсектицидами проти горохового зерноїда та попелиць.

Горох посівний зерновий
Pisum sativum L.

ГАЙДУК

Безлисточковий, зерновий, придатний до прямого збирання.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2019 року по Лісостеповій та Степовій зонах.

Різновид – *contecstum* (зчеплена), підрізновид – *vulgare* (звичайна жовтонасіннева).

Середньостиглий – тривалість вегетаційного періоду 75–81 доба.

Напівкарликовий, висота рослин – 55–75 см, число міжвузлів до першого суцвіття – 13–14, маса 1000 зерен – 220–260 г.

Стійкий до вилягання та основних хвороб.

Насіння округле, жовте, вміст білка в насінні 21–23 %.

Потенційна урожайність сорту до 6,0 т/га. Максимальна урожайність отримана на Тернопольському Держекспертцентрі – 5,69 т/га.

У 2020 р. у виробничих умовах СТОВ “Перемога” Фастівського р-ну Київської обл. урожайність склала 4,4 т/га.

Норма висіву 1,2 млн. схожих насінин на 1 га. Важлива своєчасна обробка інсектицидами проти горохового зерноїда та попелиць.

Просо посівне *Panicum miliaceum L.*

В Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН селекція проса ведеться понад 110 років. До Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні внесено 6 нових селекційних розробок.

Новим сортам притаманні цінні господарські властивості: високий ступінь кущіння та утворення коренів, формування високопродуктивних волотей на головних і додаткових стеблах, швидке відновлення тургору рослин після в'янення за сильної повітряної та ґрунтової посухи, стійкість до листових хвороб, летючої сажки та меланозу, стійкість до шкідників, стійкість до запалу, дружне викиданням волотей і слабим їх пониканням, стійкість до вилягання та обсіпання зерна, оптимальна тривалість вегетаційного періоду, високий вміст білка, збалансованого за складом незамінних амінокислот, і каротиноїдів.

Кращими попередниками при вирощуванні проса є озимі зернові, цукровий буряк, зернобобові культури, багаторічні бобові трави. Розміщення проса після кукурудзи призводить до сильного пошкодження посівів кукурудзяним метеликом. Основною вимогою для вирощування проса є чисті від бур'янів поля, досягти чого можливо як механічним знищенням (лущення стерні, культивація, боронування), так і застосуванням рекомендованих гербіцидів.

Обов'язковими елементами технології вирощування є захист посівів проса від хвороб (зокрема сажки) і шкідників (кукурудзяний метелик, просяний комарик), який включає як організаційні (сівозміна, обробка ґрунту, строки сівби), так і хімічні заходи (протруєння насіння, обприскування посівів).

Найбільш радикальним і економічно ефективним методом боротьби з сажкою є вирощування стійких до неї сортів, таких як Константинівське, Вітрило, Козацьке, Незалежне.

За умови дотримання вимог технологій вирощування новітні сорти проса забезпечують у виробництві урожайність зерна на рівні 4,5–5,0 т/га.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

КОНСТАНТИНІВСЬКЕ

Високопродуктивний, з добрими технологічними якостями зерна та відмінними споживчими властивостями крупи.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2006 році. Рекомендована зона вирощування: Степ.

Різновид ауреум (*aureum*).

Середньоранній (тривалість вегетаційного періоду 67–75 днів), визріває на 10–12 днів раніше за стандарти.

Середньорослий, висота рослин 110–130 см. Маса 1000 зерен 7,0–7,4 г. Посухостійкий, стійкий до вилягання та осипання зерна.

Ураження расами сажки першої групи (1, 4, 5–11) слабе.

Сорт характеризується підвищеним вмістом білка (до 14 %).

Потенційна врожайність сорту 4,5 – 5,0 т/га. Урожайність сорту у ППФ «Укрхлібдар» Полтавської обл. – 5,0 т/га.

Придатний до вирощування у післяжнивних та післякукісних посівах, що є додатковим резервом для збільшення виробництва зерна. За такої сівби забезпечує урожайність від 1,5 до 2,0 т/га.

Рекомендується також використовувати сорт у змішаних посівах із горохом та соєю для одержання високопоживної кормосуміші, збалансованої за білком та незамінними амінокислотами. Основні агротехнічні вимоги: вирощування за загально прийнятою для зон країни технологією.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

КОЗАЦЬКЕ

Відрізняється високою урожайністю. Високі показники якості зерна та крупи.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2011 році. Рекомендовані зони вирощування Степ, Лісостеп, Полісся.

Різновид ауреум (*aureum*).

Тривалість вегетаційного періоду 95–105 діб.

Маса 1000 зерен 8,0 г.

Сорт стійкий до вилягання та осипання зерна.

Ураження меланозом від 1 до 4 %.

Стійкий до поширених на Україні рас сажки.

Сорт характеризується високими технологічними показниками зерна та крупи: вихід крупи 82,9 %, плівчастість 16,2 %, крупа яскраво-жовтого кольору, оцінка каші 4,8 балів.

Гарантована прибавка урожаю на сортодільницях України – від 0,18 до 0,6 т/га.

Максимальна врожайність сорту у Хмельницькій області досягала 6,4 т/га.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

НЕЗАЛЕЖНЕ

Високоврожайний з високою якістю зерна і крупи, стійкий до поширених в Україні рас сажки, адаптований для вирощування в усіх зонах.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2017 році.

Рекомендовані зони вирощування: Степ, Полісся.

Різновидність ауреум (*aureum*).

Тривалість вегетаційного періоду 90–95 діб.

Висота рослин 120–135 см. Волоть похила, стисла, добре озернена. Зернівка крупна, округла.

Крупнозерний, стійкий до вилягання та осипання зерна, ураження меланозом від 0,1 % до 2,2 %, стійкий до першої, четвертої та п'ятої рас сажки.

Відрізняється високими технологічними показниками: вихід крупи 82,9 %, плівчастість 16,6 %, крупа яскраво-жовтого кольору, оцінка каші 4,4 бала. Маса 1000 зерен складає 7,6–8,1 г.

Потенційна врожайність 7 т/га. Найбільша отримана врожайність: Козелецька ДСС – 4,54 т/га, Маньківська ДСС – 6,35 т/га.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

АЛЬТЕРНАТИВНЕ

Високоврожайний з вмістом крохмалю амілопектинового типу, придатний на технічні, продовольчі, кормові, лікарські цілі та виробництво біопалива.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 році.

Рекомендована зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Різновидність ауреум (*aureum*).

Пізнюстиглий – тривалість вегетаційного періоду 90–105 діб.

Висота рослин 130–145 см. Волоть похила, стисла, добре озернена.

Стійкість до вилягання 9 балів.

Стійкий до поширених в Україні рас сажки.

Крупнозерний, стійкий до вилягання та осипання зерна, ураження меланозом від 0,1 % до 2,2 %, стійкий до першої, четвертої та п'ятої рас сажки.

Сорт характеризується високим рівнем біохімічних ознак якості: вміст білка 13,8 %, вміст каротиноїдів (від 4,99 мг/кг до 5,72 мг/кг). Потенційна врожайність 4,5–5,0 т/га.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

ОСОБЛИВЕ

Високоврожайний з вмістом крохмалю амілопектинового типу, придатний на технічні, продовольчі, лікарські цілі та виробництво біопалива.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 році.

Рекомендована зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Різновидність ауреум (*aureum*).

Середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 85–93 діб.

Висота рослин 110–130 см. Волоть похила, стисла, добре озернена.

Стійкість до вилягання 9 балів.

Стійкий до поширених в Україні рас сажки.

Сорт з високим рівнем біохімічних ознак якості: підвищений вміст білка 13,65 %, вміст каротиноїдів від 4,78 мг/кг до 4,99 мг/кг.

Потенційна врожайність 5,0–5,5 т/га.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

ДИВОВИЖНЕ

Високоврожайний, зерно-кормового напрямку використання з ознаками ремонтантності й високим рівнем технологічних та біохімічних показників якості.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2020 році.

Рекомендована зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Різновидність ауреум (*aureum*).

Середньопізньостиглий – тривалість вегетаційного періоду 95–108 діб. Висота рослин 125–130 см. Волоть похила, стисла, добре озернена.

Стійкість до вилягання 8,7 балів. Стійкий до поширених в Україні рас сажки.

Врожайність зеленої маси 25 т/га, сіна 4,6 т/га, зерна 3–3,5 т/га. Перевищення врожайності зерна за даними державного сортовипробування складало від 3,0 до 10,6 ц/га по різних зонах. Високі технологічні та біохімічні показники якості зерна: вихід крупи 79,6 %, плівчастість 18,4 %, маса 1000 насінин 8,4–8,8 г, вміст каротиноїдів 7,53 мг/кг, вміст білка від 12,4 % до 14,0 %, ураження меланозом від 0,8 % до 2,4 %.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

ПЕРЕМОЖНЕ

Високоврожайний з високою якістю зерна і крупи.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2023 році.

Рекомендовані зони вирощування: Лісостеп, Полісся.

Різновидність ауреум (*aureum*).

Тривалість вегетаційного періоду 82–110 діб.

Висота рослин 112–127 см. Волоть похила, стисла, добре озернена. Зернівка крупна, округла. Маса 1000 зерен складає 7,8–8,2 г.

Крупнозерний, стійкий до вилягання та осипання зерна, ураження меланозом від 0,3 % до 2,1 %, стійкий до першої, четвертої та п'ятої рас сажки.

Відрізняється високими технологічними показниками: вихід крупи 80,0–82,0 %, плівчастість 16,0–17,5 %, крупа яскраво-жовтого кольору, оцінка каші 4,5 бала. Характеризується високим вмістом каротиноїдів 6,72–7,68 мг/кг.

За результатами кваліфікаційної експертизи перевищує усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років на 0,51–0,92 т/га.

Просо посівне
Panicum miliaceum L.

СЛАВЕТНЕ

Середньоранній, високопродуктивний, з добрими технологічними якостями зерна та відмінними споживчими властивостями крупи.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2024 р.

Рекомендована зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Різновид ауреум (*aureum*).

Середньоранній (тривалість вегетаційного періоду 70 – 75 діб), визріває на 8 – 10 діб раніше за стандарти

Середньорослий, висота рослин 110-125 см. Маса 1000 зерен 7,0–7,4 г. Посухостійкий, стійкий до вилягання та осипання зерна.

Ураження расами сажки першої групи (1, 4, 5 – 11) слабе.

Сорт характеризується підвищеним вмістом білка (11,7–14,8 %). вміст каротиноїдів 6,72–7,68 мг/кг.

Потенційна врожайність сорту 4,5 – 5,0 т/га. За результатами кваліфікаційної експертизи перевищує усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років на 0,27 – 0,51 т/га.

Придатний до вирощування у післяжнивних та післяукісних посівах, що є додатковим резервом для збільшення виробництва зерна. За такої сівби забезпечує урожайність від 1,5 до 2,0 т/га.

Основні агротехнічні вимоги: вирощування за загально прийнятою для зон країни технологією.

Кукурудза звичайна

Zea mays L.

В Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН створено високоврожайні гібриди кукурудзи, різноманітні за комплексом біологічних і цінних господарських ознак та якостей, які в повному обсязі формують оптимальний гібридний склад для трьох зон України – Степу, Лісостепу, Полісся. Гібриди мають достатній генетичний захист від лімітуючих факторів навколишнього середовища – холоду, посухи, шкідників та хвороб.

Гібриди кукурудзи селекції Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН добре реагують на оптимізовані умови росту і розвитку на усіх етапах онтогенезу, що створюються науково обґрунтованими системами обробітку ґрунту, добривами, стимуляторами росту, використанням агротехнічних і хімічних засобів захисту врожаю від хвороб і шкідників.

В умовах сучасного виробництва добре зарекомендували себе гібриди **Зоряний, Елітнянський, Серпанок, Дамір, Доля, Арго**, які в умовах інтенсивного виробництва формують врожай зерна на рівні **10,0–16,0 т/га** та відрізняються високою технологічністю, посухостійкістю.

Представлені в каталозі гібриди добре реагують на оптимізовані умови росту і розвитку на усіх етапах онтогенезу, що створюються науково обґрунтованими системами обробітку ґрунту, добривами, стимуляторами росту, використанням агротехнічних і хімічних засобів захисту врожаю від хвороб і шкідників.

Кукурудза звичайна
Zea mays L.

ЗОРЯНИЙ

Простий ранньостиглий, пластичний з високими показниками врожайності і швидким початковим ростом.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2017 році.

Рекомендовані зони вирощування: Степ, Лісостеп та Полісся.

Різновид – зубоподібний (*ssp. indentata*).

Висота рослини 250–280 см. Висота прикріплення качана 95–100 см. Кількість листків на рослині 14–15. Довжина качана 20–22 см. Рядів зерен 14–16. Вихід зерна 85–86 %. Стрижень качана червоний. Маса 1000 насінин 270–275 г.

Група стиглості – ранньостигла ФАО 190. Тривалість періоду "сходи-повна стиглість" 95–100 діб. Початковий ріст – швидкий. Холодостійкість – висока. Посухостійкість – висока. Стійкість до летючої сажки – висока. Стійкість до пухирчатої сажки – висока. Стійкість до стеблових гнилей – висока. Стійкість до кукурудзяного метелика – висока.

Потенційна врожайність зерна 11,0–11,5 т/га. Рекомендована густина при збиранні: 50–55 тис./га – Степ, 63–65 тис./га – Лісостеп, 65–68 тис./га – Полісся. Збиральна вологість 18–19 %. Вміст білку в зерні 9,8 %. Вміст крохмалю 77 %.

Особливості насінництва. Насінництво гібриду ведеться на стерильній основі М-типу за схемою повного відновлення, без обривання волоті. Оптимальна схема посіву батьківських форм на ділянках гібридизації 12:4; 6:2. Ділянки гібридизації вимагають високого рівня агротехніки, боротьби з бур'янами і умов живлення.

Врожайність насіння в умовах високої агротехніки досягає 2,0–2,5 т/га.

Номер свідоцтва держреєстрації 170829, 19.05.2017 р.

Кукурудза звичайна
Zea mays L.

ЕЛІТНЯНСЬКИЙ

Високо-пластичний гібрид нового покоління. Один із кращих у своїй групі по швидкості віддачі вологи, врожайністю та стійкістю до стресових факторів.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 році.

Рекомендовані зони вирощування: Степ, Лісостеп.

Різновид – зубоподібний (*ssp. indentata*).

Висота рослини 240–270 см. Висота прикріплення качана 95–100 см. Кількість листків на рослині 16–17. Довжина качана 24–26 см. Рядів зерен 18. Вихід зерна 84–86 %. Стрижень качана червоний. Маса 1000 насінин 270–280 г.

Група стиглості – середньорання ФАО 270. Тривалість періоду "сходи-повна стиглість" 110–112 діб. Початковий ріст – швидкий. Холодостійкість – висока. Посухостійкість – висока. Стійкість до летючої сажки – висока. Стійкість до пухирчатої сажки – висока. Стійкість до стеблових гнилей – висока. Стійкість до кукурудзяного метелика – висока.

Потенційна врожайність зерна 11,0–11,5 т/га. Рекомендована густина при збиранні: 60–62 тис./га – Степ, 62–65 тис./га – Лісостеп. Збиральна вологість 14–18 %. Вміст білку в зерні 9,2 %. Вміст крохмалю 75 %.

Особливості насінництва. Насінництво гібриду ведеться на стерильній основі М-типу за схемою повного відновлення, без обривання волоті. Оптимальна схема посіву батьківських форм на ділянках гібридизації 12:4; 6:2. Ділянки гібридизації вимагають високого рівня агротехніки, боротьби з бур'янами і умов живлення.

Врожайність насіння в умовах високої агротехніки досягає 2,0–2,5 т/га.

Номер свідоцтва держреєстрації 190740, 14.02.2019 р.

Кукурудза звичайна
Zea mays L.

ДОЛЯ

Гібрид інтенсивного типу з оптимальною архетиктоною рослин. Стійкістю до стресових факторів. Високорентабельне насінництво.

Оригінатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2019 році.

Рекомендовані зони вирощування: Степ, Лісостеп.

Різновид – зубоподібний (*ssp. indentata*).

Висота рослини 270–280 см. Висота прикріплення качана 90–95 см. Кількість листків на рослині 16–17. Довжина качана 25–26 см. Рядів зерен 16–18. Вихід зерна 84–85 %. Стрижень качана червоний. Маса 1000 насінин 280–290 г.

Група стиглості – середньорання ФАО 280. Тривалість періоду "сходи-повна стиглість" 110–112 діб. Початковий ріст – швидкий. Холодостійкість – висока. Посухостійкість – висока. Стійкість до летючої сажки – висока. Стійкість до пухирчатої сажки – висока. Стійкість до стеблових гнилей – висока. Стійкість до кукурудзяного метелика – висока.

Потенційна врожайність зерна 11,0–11,5 т/га. Рекомендована густина при збиранні: 62–65 тис./га – Лісостеп, 60–62 тис./га – Степ. Збиральна вологість 21–22 %. Вміст білку в зерні 10,0–10,5 %. Вміст крохмалю 74 %.

Особливості насінництва. Насінництво гібриду ведеться на стерильній основі М-типу за схемою повного відновлення, без обривання волоті. Оптимальна схема посіву батьківських форм на ділянках гібридизації 12:4; 6:2. Ділянки гібридизації вимагають високого рівня агротехніки, боротьби з бур'янами і умов живлення.

Врожайність насіння в умовах високої агротехніки досягає 3,5–4,0 т/га.

Номер свідоцтва держреєстрації 190738, 14.02.2019 р.

Кукурудза звичайна
Zea mays L.

ДАМІР

***Гібрид інтенсивного типу.
Стійкістю до стресових факторів. Високорентабельне
насінництво***

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2025 році.

Рекомендовані зони вирощування: Полісся.

Різновид – зубоподібний (*spp. indentata*).

Висота рослини 290–300 см. Висота прикріплення качана 95–100 см. Кількість листків на рослині 16–17. Довжина качана 24–26 см. Рядів зерен 16–18. Вихід зерна 85 %. Стрижень качана червоний. Маса 1000 насінин 280–290 г.

Група стиглості – середньорання ФАО 280. Тривалість періоду "сходи-повна стиглість" 112–114 діб. Початковий ріст – швидкий. Холодостійкість – висока. Посухостійкість – висока. Стійкість до летючої сажки – висока. Стійкість до пухирчатої сажки – висока. Стійкість до стеблових гнилей – висока. Стійкість до кукурудзяного метелика – висока.

Потенційна врожайність зерна 13,0–13,5 т/га. Рекомендована густина при збиранні: 60–65 тис./ га – Полісся. Збиральна вологість 18–20 %. Вміст білку в зерні 11,0–11,1 %. Вміст крохмалю 76,5 %.

Особливості насінництва. Насінництво гібриду ведеться на стерильній основі М-типу за схемою повного відновлення, без обривання волоті. Оптимальна схема посіву батьківських форм на ділянках гібридизації 12:4; 6:2. Ділянки гібридизації вимагають високого рівня агротехніки, боротьби з бур'янами і умов живлення.

Врожайність насіння в умовах високої агротехніки досягає 4,0 т/га і більше.

Номер свідоцтва держреєстрації 240937, 18.12.2024 р.

Кукурудза звичайна
Zea mays L.

АРГО

Середньостиглий гібрид нової генерації з високим потенціалом урожайності зерна та силосу.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2023 році.

Рекомендовані зони вирощування: Степ, Лісостеп.

Різновид – зубоподібний (*ssp. indentata*).

Висота рослини 300–310 см. Висота прикріплення качана 95–100 см. Кількість листків на рослині 16–19. Довжина качана 26–27 см. Рядів зерен 16–18. Вихід зерна 82–84 %. Стрижень качана червоний. Маса 1000 насінин 320–330 г.

Група стиглості – середньостиглий ФАО 310. Тривалість періоду "сходи-повна стиглість" 115–117 діб. Початковий ріст – швидкий. Холодостійкість – висока. Посухостійкість – висока. Стійкість до летючої сажки – висока. Стійкість до пухирчатої сажки – висока. Стійкість до стеблових гнилей – висока. Стійкість до кукурудзяного метелика – висока.

Потенційна врожайність зерна 13,5–16,0 т/га. Рекомендована густина при збиранні: 55–60 тис./га – Степ, 60–65 тис./га – Лісостеп. Збиральна вологість 24–25 %. Потенційна врожайність силосної маси 55,0–65,0 т/га. Вміст білку в зерні 9,9–10,2 %. Вміст крохмалю 74,8 %.

Особливості насінництва. Насінництво гібриду ведеться на стерильній основі М-типу за схемою повного відновлення, без обривання волоті. Оптимальна схема посіву батьківських форм на ділянках гібридизації 12:4; 6:2. Ділянки гібридизації вимагають високого рівня агротехніки, боротьби з бур'янами і умов живлення.

Врожайність насіння в умовах високої агротехніки досягає 4,0–4,5 т/га.

Номер патенту 230257 від 13.04.2023 р.

Кукурудза звичайна
Zea mays L.

ІР ЛОПАНЬ

*Простий, високо врожайний гібрид з бистрим початковим
ростом. Стійкістю до стресових факторів.*

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.
Рік внесення в Реєстр України 2025 році.

Рекомендовані зони вирощування: Полісся.

Різновид – зубоподібний (ssp. indentata).

Висота рослини 250–270 см. Висота прикріплення качана 90–100 см. Кількість листків на рослині 14–16. Довжина качана 25–27 см. Рядів зерен 16–18. Вихід зерна 82–84 %. Стрижень качана червоний. Маса 1000 насінин 280–290 г.

Група стиглості – середньостиглий ФАО 290. Тривалість періоду "сходи-повна стиглість" 115–118 діб. Початковий ріст – швидкий. Холодостійкість – висока. Посухостійкість – висока. Стійкість до летючої сажки – висока. Стійкість до пухирчатої сажки – висока. Стійкість до стеблових гнилей – висока. Стійкість до кукурудзяного метелика – висока.

Потенційна врожайність зерна 11,5–14,0 т/га. Рекомендована густина при збиранні: 55–60 тис./га – Полісся. Збиральна вологість 16–18 %. Вміст білку в зерні 9,9–11,2 %. Вміст крохмалю 70,2 %.

Особливості насінництва. Насінництво гібриду ведеться на стерильній основі М-типу за схемою повного відновлення, без обривання волоті. Оптимальна схема посіву батьківських форм на ділянках гібридизації 12:4; 6:2. Ділянки гібридизації вимагають високого рівня агротехніки, боротьби з бур'янами і умов живлення. Врожайність насіння в умовах високої агротехніки досягає 4,0–4,5 т/га.

Свідоцтво про державну реєстрацію №: 250669 від 08.12.2025 р.

Патент №: 250555 від 15.12.2025 р.

Соняшник однорічний *Helianthus annuus L.*

Генетичний потенціал соняшнику у виробництві використовується не більше, ніж на 50 %. Причини: недотримання сівозмін, основних вимог технології вирощування, недостатня увага до підбору гібридів і якості насіннєвого матеріалу.

За останні п'ять років до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні занесено інноваційні гібриди соняшнику, створені селекціонерами інституту самостійно та у співпраці з іншими науковими закладами. Це гібриди різних напрямів використання, що відносяться до різних груп стиглості, з потенційною урожайністю до 5 т/га, вмістом олії в насінні не менше 48 %, та відрізняються високою адаптивною здатністю до умов вирощування.

Різноманітність створених гібридів за комплексом біологічних та цінних господарських ознак та якостей, таких як група стиглості, висока продуктивність, стійкість до основних патогенів та вовчка, різноманітна якість сировини, високий рівень гетерозису, генетично визначений рівнем пристосування до агроекологічних умов вирощування, дозволяє в повному обсязі формувати оптимальний гібридний склад для господарств Степу і Лісостепу України.

Створено низку гібридів кондитерського напрямку використання, які забезпечують отримання високих врожаїв, високу технологічність вирощування у порівнянні з поширеними сортами, та високі якісні показники насіння (вміст білка в ядрі до 23,0 %).

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ВИРІЙ

Лінолевого типу, олійного напрямку використання, технологічний, лідер за врожайністю, стійкий до вірулентних рас несправжньої борошнистої роси.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2021 році. Гібрид рекомендований до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 116–125 діб.

Висота рослини – 160–190 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 20 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "Обернене донизу разом із прямим стеблом". Має високу стійкість до вилягання, осипання.

Стійкість до несправжньої борошнистої роси – висока, толерантний до гнилей кошика.

Лушпинність насіння – 25 %; маса 1000 насінин до 60 г; вміст олії в насінні 50–51 %.

Потенціал урожайності – 5,26 т/га (Карлівська Держсортостанція (Полтавська філія УІЕСР), 2020 рік).

Рекомендована густина посіву до збирання 50–55 тис. росл./га.

Особливості насінництва. Сівба батьківських компонентів на ділянках гібридизації в один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

КОСМОС

Кондитерського напрямку використання, крупноплідний з високими смаковими якостями насіння, ультраранньостиглий.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Рік реєстрації – 2021, гібрид рекомендований до вирощування в зоні Степу та Лісостепу України.

Ультраранньостиглий, тривалість вегетаційного періоду до 100 діб. Висота рослини – 155–170 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 25 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "Обернене донизу разом із сильним викривленням стебла".

Стійкість гібрида до вилягання та осипання – висока. Стійкість до вовчка – середня, стійкість до несправжньої борошнистої роси – середня. Завдяки надранньому досягненню гібрид толерантний до гнилей кошика. Лушпинність насіння – 27–28 %; маса 1000 насінин до 100 г; вміст олії в насінні 44–46 %, вміст білка в ядрі насіння 25 %. Насіння має високі смакові якості. Колір сім'янки – чорний.

Потенціал урожайності гібрида – 4,7 т/га (Сумська філія УІЕСР, 2020 рік). Рекомендована густина посіву до збирання 20–28 тис. росл./га.

Особливості насінництва. Сівба батьківських компонентів на ділянках гібридизації в один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ЗЛАТСОН

Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання. Висока стабільна врожайність, стійкий до вірулентних рас несправжньої борошнистої роси.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.
Рік реєстрації – 2014, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–120 діб. Середня висота рослини 170 см; кошик випуклої форми діаметром до 23 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом зі злегка зігнутих стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Висока стійкість до несправжньої борошнистої роси, толерантний до гнилей кошика. Стійкість до вовчка – середня. Лушпинність – 23 %; маса 1000 насінин до 60 г; вміст олії в насінні 48,4 %.

Потенціал урожайності гібрида – 4,73 т/га. Урожайність у демонстраційному випробуванні ІР НААН – 3,83 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Материнський компонент висівають після появи сходів батьківської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ГУСЛЯР

***Гібрид ліолевого типу, олійного напряму використання.
Лідер за врожайністю, інтенсивного типу, стійкий до
вірулентних рас несправжньої борошнистої роси.***

Оригінатори – ІР НААН, СГІ-НЦНС. Рік реєстрації – 2015, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–125 діб. Висота рослини 175 см; кошик злегка випуклої форми діаметром до 23 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом з прямим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Посухостійкість середня. Стійкий до несправжньої борошнистої роси, толерантний до гнилей кошика. Лушпинність 22,3 %; маса 1000 насінин до 60 г; вміст олії в насінні 51,3 %.

Потенціал урожайності гібрида – 4,83 т/га. Урожайність у демонстраційному випробуванні ІР НААН – 3,92 т/га, Полтавської ДСГДС ім. М. І. Вавилова – 3,36 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50-55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ЯСОН

*Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання.
Стабільна врожайність, гібрид універсального типу.*

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Рік реєстрації – 2007, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Ранньостиглий, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" до 115 діб. Середня висота рослини 180 см; кошик випуклої форми діаметром до 24 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом зі злегка зігнутим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Посухостійкий. Толерантний до гнилей кошика. Лушпинність 21,0–22,0 %; маса 1000 насінин до 61 г; вміст олії в насінні 50,1 %. Потенціал урожайності гібрида – 4,3 т/га, урожайність у демонстраційному випробуванні ІР НААН – 3,72 т/га, Полтавської ДСГДС ім. М. І. Вавилова – 3,43 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 45–50 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ГУДВІН

Гібрид кондитерського напрямку використання. Урожайний, з високим виходом крупної фракції насіння та відмінними смаковими якостями, знижена норма висіву.

Оригігатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2018, рекомендовано до вирощування в Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–119 діб. Середня висота рослини 170 см; кошик плескатої форми діаметром до 25 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом із сильним викривленням стебла". Кошик виповнений, сім'янки в кошику вирівняні за розміром. Колір сім'янок – чорний, з сірими смужками по краях.

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Толерантний до гнилей кошика. Лушпинність 23–28 %; маса 1000 насінин до 135 г; вихід крупної фракції насіння (4,0+) до 85 %; натура 390 г/л; вміст олії в насінні 48–52 %, вміст білка 18–23 %. Висока здатність до обрушування, ядро світлого кольору.

Потенціал урожайності гібрида 4,8 т/га. Урожайність у демонстраційному випробуванні ІР НААН 3,50 т/га. Класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 25 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Материнський компонент висівають при появі сходів батьківської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

СЛАВСОН

*Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання.
Найвища врожайність серед скоростиглих.*

Оригінатори – ІР НААН, СГІ-НЦНС. Рік реєстрації – 2011, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Ранньостиглий, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" до 110 діб. Середня висота рослини 160 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 23 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом з прямим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Толерантний до гнилей кошика. Лушпинність до 21,0 %; маса 1000 насінин до 62,0 г; вміст олії в насінні 50,6 %.

Потенціал урожайності гібрида 4,8 т/га. Урожайність у демонстраційному випробуванні ІР НААН 3,83 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Батьківський компонент висівають при появі сходів материнської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

РАВЕЛІН

*Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання.
Стійкий до гербіцидів групи сульфонілсечовини (15+15 г/га).*

Оригіатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2018, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–125 діб. Середня висота рослини 180 см; кошик злегка випуклої форми діаметром до 20 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу зі злегка зігнутим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Толерантний до гнилей кошика. Лушпинність до 27,0 %; маса 1000 насінин до 58,0 г; вміст олії в насінні 48,9 %.

Потенціал урожайності гібрида – 4,7 т/га. Урожайність у демонстраційному випробуванні ІР НААН – 3,80 т/га.

Стійкий до гербіцидів групи сульфонілсечовин (15+15 г/га). Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 55–60 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Материнський компонент висівають при появі першої пари справжніх листків у батьківської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ЯРИЛО

*Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання.
Технологічний, стійкий до вовчка рас А-F.*

Оригіатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2019, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–125 діб. Середня висота рослини – 160 см; кошик злегка випуклої форми діаметром до 21 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом з прямим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Стійкий до вовчка рас А-F, толерантний до гнилей кошика. Лушпинність 25,0 %; маса 1000 насінин до 57,0 г; вміст олії в насінні 49,1 %.

Максимальну врожайність в зоні Лісостепу зафіксовано в 2021 р. в демонстраційному випробуванні Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН (Суми) – 4,95 т/га. Максимальну врожайність в зоні Степу зафіксовано в 2018 р. в Дніпропетровській філії УІЕСР – 5,35 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

БЛЮТУЗ

*Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання.
Ранньостиглий, стійкий до вірулентних рас несправжньої
борошнистої роси.*

Оригінатори – ІР НААН, СГІ-НЦНС. Рік реєстрації – 2020, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–125 діб. Середня висота рослини 160 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 20 см. Положення кошика в фазі технічної стиглості – "напівобернене донизу разом з зігнутим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Посухостійкість середня. Висока стійкість до несправжньої борошнистої роси, толерантний до гнилей кошика. Маса 1000 насінин до 55 г; лущинність 26 %; вміст олії в насінні до 51 %.

За роки конкурсного випробування в ІР НААН показав середню врожайність 3,04 т/га, що на 0,16 т/га вище за врожайність стандартного гібрида Славсон. Максимальну врожайність в зоні Степу зафіксовано в 2023 р. в демонстраційному випробуванні Інституту олійних культур НААН – 4,21 т/га. У зоні Лісостепу максимальну врожайність зафіксовано у 2019 р. у Вінницькій філії УІЕСР – 4,88 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ГОЛКІШЕР

*Гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання.
Ранньостиглий, стійкий до вірулентних рас несправжньої
борошнистої роси.*

Оригіатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2022, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Ранньостиглий, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" до 110 діб. Середня висота рослини 160 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 19 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом з сильно зігнутих стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Посухостійкість середня. Висока стійкість до несправжньої борошнистої роси, толерантний до гнилей кошика. Маса 1000 насінин до 55 г; лушпинність 26 %; вміст олії в насінні до 48,4 %.

За роки конкурсного випробування в ІР НААН показав середню врожайність 3,51 т/га, що на 0,02 т/га вище за врожайність стандартного гібрида Славсон. Максимальну врожайність в зоні Степу зафіксовано в 2023 р. в демонстраційному випробуванні Інституту олійних культур НААН – 4,21 т/га. Максимальну врожайність в зоні Лісостепу зафіксовано в 2020 р. у Вінницькій філії УІЕСР – 5,4 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Материнський компонент висівають після появи сходів батьківської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

АЗАРТ

Новий гібрид олеїнового типу, олійного напрямку використання. Висока стабільна врожайність, стійкий до вірулентних рас несправжньої борошнистої роси.

Оригіатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2022, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116-125 діб. Середня висота рослини 170 см; кошик випуклої форми діаметром до 20 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу разом зі злегка зігнутих стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Висока стійкість до несправжньої борошнистої роси, толерантний до гнилей кошика. Лушпинність – 25 %; маса 1000 насінин до 65 г; вміст олії в насінні 49,1 %. Вміст олеїнової кислоти в олії до 75 %.

За роки конкурсного випробування в ІР НААН показав середню врожайність 3,64 т/га, що на 0,21 т/га вище за врожайність стандартного гібрида Гусяр. Максимальну врожайність в зоні Степу зафіксовано в 2020 р. в Дніпропетровській філії УІЕСР – 4,01 т/га. Максимальну врожайність в зоні Лісостепу зафіксовано в 2020 р. в Карлівській Держсортостанції Полтавської філії УІЕСР – 5,57 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ЯСКРАВІЙ

*Гібрид високоолеїнового типу, олійного напрямку
використання. Висока стабільна врожайність.*

Оригігатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2022, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, середня тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 118 діб. Середня висота рослини 170 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 19 см. Положення кошика у фазі повної стиглості – "обернене донизу з прямим стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Посухостійкість середня. Лушпинність 24 %; маса 1000 насінин до 65 г; вміст олії в насінні 50,1 %. Головна особливість гібрида – дуже вміст олеїнової кислоти в товарному насінні (87 %).

За роки конкурсного випробування в ІР НААН показав середню врожайність 3,42 т/га, що на рівні врожайності стандарту Гусяр. Максимальну врожайність у зоні Степу – 4,71 т/га – зафіксовано в демонстраційному випробуванні Інституту олійних культур НААН у 2023 році.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ХОРИВ

Новий гібрид лінолевого типу, олійного напрямку використання. Висока стабільна врожайність, стійкий до вірулентних рас несправжньої борошнистої роси.

Оригіатор – ІР НААН. Рік реєстрації – 2023, рекомендовано до вирощування в Степу та Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи – повна стиглість" 116–125 діб. Середня висота рослини 170 см; кошик сильно випуклої форми діаметром до 19 см. Положення кошика у фазі повної стиглості – "обернене донизу зі злегка зігнутих стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Посухостійкість середня. Висока стійкість до несправжньої борошнистої роси, толерантний до гнилей кошика. Лушпинність 26 %; маса 1000 насінин до 65 г; вміст олії в насінні до 48,1 %.

За роки конкурсного випробування в ІР НААН показав середню врожайність 3,75 т/га, що на 0,19 т/га вище за врожайність стандартного гібрида Гусяр. У зоні Лісостепу максимальну врожайність зафіксовано у 2023 р. у Вінницькій філії УІЕСР – 4,03 т/га; у зоні Степу максимальну врожайність зафіксовано у 2023 р. в Кіровоградській філії УІЕСР – 3,37 т/га.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50–55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ІР ПОЛИСК

Гібрид з підвищеним вмістом олеїнової кислоти в олії.
Висока урожайність.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Рік реєстрації – 2025 р., рекомендований до вирощування в Степу і Лісостепу України.

Середньоранній, тривалість періоду "сходи–повна стиглість" до 120 діб. Висота рослини 170 см; кошик злегка випуклої форми діаметром 17 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу зі злегка зігнутим стеблом".

За роки випробування показав в зоні Лісостепу середню врожайність 3,33 т/га. Має високу стійкість до вилягання, осипання, фомозу, толерантний до гнилей кошика.

Лушпинність до 25,0%; маса 1000 насінин до 58 г; вміст олії в насінні 52,4 %, має підвищений вміст олеїнової кислоти в олії – до 75 %.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50-55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: один строк. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ІР ЛЕГАТ

***Ранньостиглий гібрид з підвищеним вмістом
олеїнової кислоти в олії.***

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Рік реєстрації – 2025 р., рекомендований до вирощування в Степу і Лісостепу України.

Ранньостиглий, тривалість періоду "сходи–повна стиглість" до 110 діб. Середня висота рослини 165 см; кошик злегка випуклої форми діаметром до 16 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу зі злегка зігнутих стеблом".

Має високу стійкість до вилягання, осипання, толерантний до гнилей кошика, стійкий до несправжньої борошнистої роси.

За роки випробування показав середню врожайність в зоні Лісостепу 3,60 т/га. Лушпинність до 26,0 %; маса 1000 насінин до 57,5 г; вміст олії в насінні 49,74 %, має вміст олеїнової кислоти в олії 74,5 %.

Гібрид класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 50-55 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Материнський компонент висівають при появі першої пари справжніх листків у батьківської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соняшник однорічний
Helianthus annuus L.

ІР ЧУДОВИЙ

*Гібрид кондитерського напрямку використання.
Урожайний, з високим виходом крупної фракції насіння та
добрими смаковими якостями, знижена норма висіву.*

Оригінатор – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Рік реєстрації – 2025 р. Рекомендований до вирощування в Степу і Лісостепу України. Кондитерського напрямку використання.

Ранньостиглий, тривалість періоду "сходи–повна стиглість" до 110 діб. Середня висота рослини 155 см; кошик плескатої форми діаметром до 27 см. Положення кошика в фазі повної стиглості – "обернене донизу зі злегка зігнутих стеблом". Кошик виповнений, сім'янки у кошику вирівняні за розміром. Колір сім'янок – чорний, з сірими смужками по краях.

Має високу стійкість до вилягання, осипання. Витривалий до посухи. Толерантний до гнилей кошика. Лушпинність 25–28 %; маса 1000 насінин до 136 г; вихід крупної фракції насіння (4,0+) до 60 %; натура 390 г/л; вміст олії в насінні 47-49 %. Висока здатність до обрушування, ядро ціле, крупне, світлого кольору.

За роки випробування показав середню врожайність в зоні Лісостепу 3,60 т/га.

Класичного типу. Рекомендовано вирощувати за густоти стояння рослин 20-25 тис./га.

Особливості насінництва. Строки сівби батьківських компонентів на ділянках гібридизації: два строки. Материнський компонент висівають при появі першої пари справжніх листків у батьківської лінії. Співвідношення материнських і батьківських рядків на ділянках гібридизації може бути 6:2; 8:4; 10:2; 12:4.

Соя культурна *Glycine max (L.) Merrill*

Україна є найбільшим виробником сої у Європі: за період з 2000 до 2014 рр. посівні площі під соєю зросли від 64,4 тис. до 2,0 млн. га. У 2020 р. зібрано 2,8 млн. т сої з площі 1,3 млн. га при середній урожайності 2,15 т/га.

Сою вирощують в усіх природно-кліматичних зонах України, проте найсприятливіші умови для культури складаються у Лісостепу в так званому "соєвому поясі". В інтенсифікації сучасного землеробства зростає агрокультурне та екологічне значення сої як рослини, що відзивається на зрошення, фіксує атмосферний азот в симбіозі з бульбочковими бактеріями і збагачує ним ґрунт, захищає його від ерозії, є добрим попередником в сівозміні. Повне та якісне виконання всіх прийомів та технологічних операцій в оптимальні строки забезпечить одержання на незрошуваних землях 2,5–3,0 т/га, а при зрошенні – 3,8–4,5 т/га.

До Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні занесено сім сортів сої селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. Усі ці сорти зернового напряму використання, здатні цілком задовольнити вимоги сучасного інтенсивного сільськогосподарського виробництва, мають потенціал урожайності до 4,0–5,0 т/га, відзначаються високою якістю насіння, стійкістю до вилягання рослин та обсіпання насіння, придатні до прямого комбайнування, більш адаптовані, порівняно із іноземними сортами, до регіональних ґрунтово-кліматичних умов України. Вирощування нових сортів дозволить підвищити урожайність культури, збільшити ефективність використання матеріально-технічних ресурсів, покращити якість товарної і насінневої продукції.

Соя культурна
Glycine max (L.) Merrill

ГОСПОДИНЯ

Зернового напряму використання. Посухостійкий сорт. Властивий прискорений весняний стартовий ріст. Висока стійкість до вилягання рослин та осипання насіння. Придатний для використання на харчові цілі.

Оригіатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2023 року.

Рекомендовані зони вирощування: Лісостеп, Степ, Полісся.

Рослини середньої висоти (75–85 см), напівстиснутої форми з потовщеним центральним стеблом.

Сорт відноситься до ранньостиглої групи (тривалість періоду вегетації 95–100 діб), має підвищену посухостійкість, стійкий до вилягання (8,0–9,0 балів), обсіпання насіння (8,0–9,0 балів), збудників хвороб та шкідників (8,0 балів), придатний до збирання прямим комбайнуванням. Сорт може використовуватися як попередник для пшениці озимої.

Рекомендована норма висіву 0,6–0,8 млн. схожих насінин на 1 га. Спосіб сівби звичайний рядковий (12,5–15,0 см) або широкорядний (45 см). Агротехніка сорту загальноприйнята для зони вирощування. Маса 1000 насінин – 150–160 г. Вміст білка в насінні 39–42 %, олії – 19–23 %. Потенційна урожайність 4,5–5,0 т/га.

Потенціал урожайності 4,5–5,5 т/га. Середня урожайність 2,8 т/га із коливанням за роками від 2,1 до 3,5 т/га.

Соя культурна
Glycine max (L.) Merrill

РІЗДВЯНА

Зернового напрямку використання. Сорт з підвищеними адаптивними властивостями. Відмінне поєднання високих врожайів та високої екологічної пластичності. Відносно чутливий до елементів живлення в період формування генеративних органів.

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2017 року.

Рекомендовані зони вирощування: Лісостеп і Степ.

Рослини з середньої висоти 80–90 см, напівстиснутої форми з потовщеним центральним стеблом. Опушення світло-сіре, квітки фіолетові, насіння крупне овально-кулясте, світло-жовте, рубчик світло-коричневий.

Сорт ранньостиглий, тривалість вегетації 100–105 діб. Сорт стійкий до несприятливих умов зовнішнього середовища, вилягання (8,0–9,0 балів), обсіпання насіння (8,0–9,0 балів), збудників хвороб та шкідників (8,0 балів), придатний до збирання прямим комбайнуванням.

Рекомендована норма висіву при широкорядному (45 см) способу сівби 0,6 млн. схожих насінин, при звичайному рядковому – 0,7–0,8 млн. схожих насінин на 1 га. Агротехніка сорту загальноприйнята для зони вирощування. Маса 1000 насінин – 160–170 г. Вміст білка в насінні 38–42 %, олії – 19–22 %.

Потенціал урожайності до 5,5 т/га. Середня урожайність 2,8 т/га із коливанням за роками від 2,1 до 3,5 т/га.

Соя культурна
Glycine max (L.) Merrill

ВОЛОНТЕРКА

***Зернового напрямку використання. Посухостійкий сорт.
Властивий прискорений весняний стартовий ріст. Висока
стійкість до вилягання рослин та осипання насіння.
Придатний для використання на харчові цілі.***

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2024 року.

Рекомендовані зони вирощування: Лісостеп і Степ.

Рослини з середньої висоти 80–90 см, напівстиснутої форми з потовщеним центральним стеблом. Опушення жовто-коричневе, квітки фіолетові, насіння крупне овально-кулясте, жовте, рубчик темно-коричневий.

Сорт ранньостиглий, тривалість вегетації 100–105 діб. Сорт стійкий до несприятливих умов зовнішнього середовища, вилягання (8,0–9,0 балів), обсипання насіння (8,0–9,0 балів), збудників хвороб та шкідників (8,0 балів), придатний до збирання прямим комбайнуванням.

Рекомендована норма висіву при широкорядному (45 см) способу сівби 0,6 млн. схожих насінин, при звичайному рядковому – 0,7 млн. схожих насінин на 1 га. Агротехніка сорту загальноприйнята для зони вирощування. Маса 1000 насінин – 160–170 г. Вміст білка в насінні 39–44 %, олії – 19–23 %.

Потенціал урожайності до 5,0 т/га. Середня урожайність 2,8 т/га із коливанням за роками від 2,1 до 3,5 т/га.

Соя культурна
Glycine max (L.) Merrill

СВІТЛИЦЯ

Зернового напряму використання. Сорт інтенсивного типу, здатний формувати до 10 бобів у вузлі. Стійкий до дефіциту вологи в період формування і наливу насіння.

Придатний для використання на харчові цілі.

Оригінатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2024 року.

Рекомендовані зони вирощування: Лісостеп, Степ і Полісся.

Рослини з середньої висоти 80–95 см, напівстиснутої форми з потовщеним центральним стеблом. Опушення рослин жовто-коричневе, квітки фіолетові, насіння кулясте, світло-жовте із світло-коричневим насіннєвим рубчиком.

Сорт ранньостиглий, тривалість вегетації 100–110 діб. Сорт стійкий до несприятливих умов зовнішнього середовища, вилягання (8,0–9,0 балів), обсипання насіння (8,0–9,0 балів), збудників хвороб та шкідників (8,0 балів), придатний до збирання прямим комбайнуванням.

Рекомендована норма висіву при широкорядному (45 см) способу сівби 0,6 млн. схожих насінин, при звичайному рядковому – 0,7 млн. схожих насінин на 1 га. Агротехніка сорту загальноприйнята для зони вирощування. Маса 1000 насінин – 160–170 г. Вміст білка в насінні 38–42 %, олії – 19–22 %.

Потенціал урожайності до 5,5 т/га. Середня урожайність 2,8 т/га із коливанням за роками від 2,1 до 3,7 т/га.

Соя культурна
Glycine max (L.) Merrill

ІР ЗАСТАВА

*Зернового напрямку використання. Посухостійкий сорт.
Властивий прискорений весняний стартовий ріст. Висока
стійкість до вилягання рослин та осипання насіння. Придатний
для використання на харчові цілі.*

Оригігатор – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з 2025 року.

Рекомендовані зони вирощування: Лісостеп, Степ, Полісся.

Рослини середньої висоти (85–90 см), напівстиснутої форми з потовщеним центральним стеблом. Опущення світло-сіре, квітки фіалкові з рожевим відтінком, насіння кулясте, світло-жовте, рубчик світло-коричневий.

Сорт відноситься до ранньостиглої групи (тривалість періоду вегетації 95–100 діб), має підвищену посухостійкість, стійкий до вилягання (8,0–9,0 балів), обсипання насіння (8,0–9,0 балів), збудників хвороб та шкідників (8,0 балів). Сорт може використовуватися як попередник для пшениці озимої.

Рекомендована норма висіву 0,6–0,8 млн. схожих насінин на 1 га. Спосіб сівби звичайний рядковий або широкорядний. Агротехніка сорту загальноприйнята для зони вирощування. Маса 1000 насінин – 160–170 г.

Вміст білка в насінні 40–42 %, олії – 19–22 %.

Потенціал урожайності 4,5–5,5 т/га. Середня урожайність 2,8 т/га із коливанням за роками від 2,1 до 3,5 т/га.

© Наукове видання – сьоме, доповнене

КАТАЛОГ СОРТІВ І ГІБРИДІВ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР

Автори:

Коломацька В. П., Кириченко В. В., Огурцов Ю. Є., Васько Н. І., Єгорова Н. Ю., Андрієнко В. В., Леонов О. Ю., Єгоров Д. К., Макляк К. М., Музафаров Н. М., Рябчун В. К., Чернобай С. В., Щипак Г. В., Голік О. В., Солонечний П. М., Василенко А. О., Горбачова С. М., Чернишенко П. В., Сивенко В. І., Глухова Н. А., Гребенюк І. В.

Друкується за рішенням вченої ради Інституту
рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН
(№ 7 від 18.06.2026 року)

Відповідальний за випуск – Огурцов Ю. Є.

Комп'ютерна верстка – Наумов О. Г.

Друк офсетний. Папір офсетний.

Формат 60×84¹/₁₆₀

Ум. друк. арк. 11,62

Тираж 300 екземплярів

Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

61060, м. Харків, пр. Героїв Харкова, 142.

Тел. (+38) 098-949-45-24 (приймальня директора)

E-mail: yuriev1908@gmail.com

(+38) 097-980-38-27 (насіння зернових та зернобобових культур)

(+38) 099-057-89-91; (+38) 068-481-6108 (насіння соняшнику)

(+38) 097-177-02-25 (насіння кукурудзи)

E-mail: yuriev1908marketing@gmail.com

